

PÒRTULA

- Pere Carbonell, campió del món de pesca submarina, a les Vetlades
- Parlam amb mestre Miquel 'Carboner'
- Una cabanetera, a Guatemala
- Coneixeu Energeia?
- El cementeri de Son Blanc, a punt per Tots Sants
- L'oli de la tafona de Son Sales
- Inundacions al Polígon

NÚMERO 169, NOVEMBRE 1996

Informatiu Cultural de Marratxí

**Comunicació
i Cultura
de Marratxí**

C/ Major 39, 1
07141 Pòrtol
Redacció
Tel. 79 78 70
Fax 79 74 36
Distribució Tel. 60 31 44
Publicitat Tel. 60 22 20

COL·LABORADORS

Tolo Aguilar Jofre
Xisca Aguiló i Roig
Sebastià Bennasar
Catalina Bestard
Neus Bibiloni i Vich
Cati Català i Serra
Rosa Company i Pizà
Rafel Crespí i Ramis
Pere Estelrich i Massutí
Bartomeu Fiol i Coll
Pere Fullana
Francesc Grimalt
Francisca Juaneda
Guillem Massot i Capó
Guillem Massot i Juan
Joan Massot i Juan
Immaculada Mestres
José L. Montesinos
Josep Nigorra
Julio Oncala
Josep Lluís Pol i
Llompert
Antoni Roca i Jerez
David Roca
Vicenç Sastre
Gabriel A. Vich

DISTRIBUCIÓ, PUBLICITAT

Joan Horrach
David Monzonis
Antònia Rosselló
Jaume Rotger

CONSELL EDITORIAL

Pere Amengual i Bestard
Miquel Bosch i Auba
Josep A. Calvo i Femenies
Bartomeu Pou i Fiol

REDACCIÓ

Cati Bisquerra
Joana Maria Matas

DIRECCIÓ / COORDINACIÓ

Biel Massot i Muntaner

Impress a Arts Gràfiques Xisco
D.L.: PM 529/81

PORTADA

Mestre Miquel "Carboner"
(foto, Joan Massot)

Durant el mes passat ...

- El Papa va ser operat.
- El govern posà una taxa sobre les assegurances.
- En Mike Olfield i en Phil Collins tregueren nous discs.
- Congrés del PP, acabat amb tensa pau.
- Molts de morts a les carreteres de Mallorca.
- Nyman i Mertens actuaren a Ciutat.
- A la fi, les ensaïmades aconseguiren denominació d'origen.
- El jutge Moreiras, sancionat.
- Es va saber que turisme vol dir "vendre" a l'exterior l'interior de Mallorca.
- S'estrenà la darrera pel·lícula de na Pfeiffer.
- Es va trencar Esquerra Republicana.
- El RCD Mallorca inicià classes d'espanyol a una sèrie de jugadors. Jo em deman, no saben al Mallorca que l'única llengua pròpia d'aquí és el català?
- Tornaren a baixar els tipus d'interès.
- Es va saber que n'Alfred Rodríguez Picó tornará a donar informació metereològica a TV3 els caps de setmana.

GAVIM

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

* * *

La Redacció no s'identifica necessàriament amb el contingut dels escrits publicats.

* * *

Degut a la important quantitat d'originals que ens arriben ens veiem obligats a prioritzar segons urgència, interès general, importància relativa, brevetat i ordre de recepció. (Per cartes, opinió i creació aconsellam mig foli d'extensió; un com a màxim).

**Data màxima de recepció d'originals:
15 de cada mes**

Que consti en acta...

- ◆ La barra de Cort de rebotar el conflicte de competències interposant recurs.
- ◆ El campionat del món de pesca submarina aconseguit per Pere Carbonell, casat a Marratxí i resident a Sa Cabana.
- ◆ La imminent primera Fira de Tardor de Marratxí.
- ◆ La presentació del llibre de les I Jornades d'Estudis Locals i la conferència de Josep Massot i Muntaner.
- ◆ La presentació de la primera novel·la de Rafel Crespí.
- ◆ La nova edició de l'Hivern Cultural.
- ◆ La creació d'una nova associació de veïnats a Sa Cabana i Benestar.
- ◆ La solució d'alguns dels problemes denunciats pels veïnats de Son Bonet.
- ◆ La construcció d'un passatge per a vianants i bicicletes entre Cas Capità i Es Pont d'Inca.
- ◆ La inauguració de l'Escola Municipal de Salut.
- ◆ Les queixes del PP per presumptes irregularitats de seguretat al cine de Pòrtol.
- ◆ El silenci administratiu sobre la construcció de l'Institut d'ESO.
- ◆ La lamentable geografia del pamflet municipal. Quina és la situació d'un solar "entre el cementeri privat de Marratxí i la carretera d'Inca"? Vol dir que han de posar el punt verd a la gespa de l'exterior del Bon 'Sosec'? Ignorància o/i incompetència?
- ◆ De què serveix tant de remenar el cul per enmig per acabar donant una informació oficial dient "Segons hem sabut..." D'on fan creure que surt la informació? No és propi d'un suposat òrgan oficial.
- ◆ Des del mateix tebeo segueixen grafiant de mala manera la toponímia del terme: Pla de na Tesa, sense l'article i c/ Margarita [sic][sic] Solivelles (mestre) [sic]... !!!

L'AJUNTAMENT POT CREAR UNA EMPRESA MUNICIPAL DE SERVEIS ABANS D'ACABAR L'ANY

El ple municipal en sessió extraordinària va aprovar per unanimitat la creació d'una comissió d'estudi per a la municipalització d'una sèrie de serveis públics.

Aquesta comissió, integrada per representants de tots els partits polítics, tècnics municipals i un representant de les associacions de veïnats ha d'estudiar i discutir les diverses possibilitats per tal de crear una empresa municipal, amb caire de societat mercantil per a cuidar la recollida dels fems, el servei d'aigua, els jardins i la neteja.

Segons informà el batle, Martí Serra, els estudis realitzats fins ara demostren la viabilitat del projecte que haurà d'estar en marxa a inicis de 1997, quan acaba el contracte amb l'actual empresa concessionària.

HOMENATGE DEL MUNICIPI A PERE CARBONELL

Pere Carbonell, l'actual campió del món de pesca submarina, fou homenatjat per l'Ajuntament de Marratxí. El batle, en presència de representants de tots els grups polítics li entregà una placa commemorativa dient que era un orgull per Marratxí comptar amb un esportista d'aquesta categoria. Martí Serra es referí a Pere Carbonell com "una persona que ha lluitat contra les circumstàncies per arribar a campió del món i resulta un gran honor per al nostre poble".

Pere Carbonell, del qual podeu trobar el perfil a la plana 30, es va casar amb una marratxinera d'Es Pont d'Inca i fa uns anys que viu a la zona de Sa Cabana.

JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Tal com estava anunciat, dia 8 d'octubre es presentà la publicació que recull les comunicacions a les I Jornades que es celebraren l'any 1995.

L'acte fou presentat pel regidor de Cultura, Miquel Coll, i comptà amb la presència del president de la Comissió tècnica de les Jornades, Josep Massot i Muntaner, el qual oferí una aproximació al poc conegut tema dels bombardeigs durant la Guerra incivil.

El mateix acte fou aprofitat per convocar les II Jornades que es celebraran al Col·legi Costa i Llobera de Pòrtol dia 19 d'abril de 1977.

Deixam per un proper número la relació dels autors i dels treballs inclosos al volum presentat que, de forma global, no dubtam en qualificar d'important aportació al coneixement de la història i de la vida quotidiana de Marratxí.

Josep Massot i Miquel Coll

El perquè d'una fira de tardor

E
d
i
t
o
r
i
a
l

El nostre Ajuntament i més concretament l'Àrea de Cultura, ha decidit posar en marxa una nova fira al nostre terme que no estarà dedicada al fang; vol esser una fira com tenen molts de pobles de la nostra illa. La Fira de Tardor, com moltes altres iniciatives, ha nascut amb els seus detractors i també amb els que la veuen com una cosa positiva.

Pòrtula vol donar suport, al manco en aquesta primera edició, a la nova Fira i presentam alguns punts de reflexió sobre el perquè creim que, en principi, la fan interessant, si no necessària.

La Fira del Fang -totalment arrelada i consolidada- està dedicada exclusivament als ollers, però cal tenir present que Marratxí durant els darrers anys ha sofert un important augment tant de població com de volum industrial i comercial. Indústries i comerços que, per definició, no tenen cabuda a la Fira del Fang. Aquesta nova fira pot esser i ha d'esser un vehicle per donar a conèixer tot allò que es produeix o es fa a Marratxí, allà on hi sigui representada tota l'activitat comercial del terme, tant d'artesania com d'indústries.

Ultra l'apartat comercial, de possibilitat de firar i de moure l'economia, un altre punt és que aquesta Fira doni a conèixer el nostre terme com quelcom més que un niu d'urbanitzacions il·legals, espai de grans superfícies fetes o per fer o -el que és pitjor- un intent de sucursal mortuòria de Palma.

Finalment cal comptar la possibilitat que sigui un altre element que serveixi per unir tots els nuclis del municipi i que tots es sentin Marratxiners. Dissortadament el brutal augment de població i de noves urbanitzacions pot fer que d'aquí a una sèrie d'anys anar d'Es Pont d'Inca a Pòrtol sigui com anar dels Hostalets a Santa Catalina, per posar un exemple.

Creim que hi ha prou raons per recolzar la Fira. Per això, de moment, li donam un vot de confiança i d'esperança; si no funciona ja rectificarem en tornar-hi.

DETINGUT UN PORTOLÀ AMB DROGA

Aquests darrers dies el nostre municipi ha estat notícia a nivell estatal per part de tots els mitjans de comunicació per la detenció d'un portolà amb un carregament d'haschis.

En Miquel Serra, molt conegut dins Marratxí, va esser sorprès per la guardia civil quan amb el seu vaixell "Fora Mando" es dirigia cap a les costes de València, amb un carregament que segons fonts policials era de 1.800 Kg.

Segons les notícies aparegudes feia devers vuit mesos que les brigades antidrogues seguien la seva pista.

En aquests moments encara es troba a València en espera que el duguin cap a Mallorca.

ENS VISITA LA REVISTA CAMBRILS

A inicis del mes d'octubre rebérem l'agradosa visita de dos cappers de la revista de Cambrils que s'edita mensualment a la població catalana del mateix nom. Es tractava dels amics Josep Salceda i Josep Maria.

Després de donar-los a conèixer algunes de les especialitats gastronòmiques de la nostra illa volgueren veure d'aprop l'artesanía que dona fama a Marratxí, per això visitàrem la gerrería de can Bernadí Nou i l'olleria de can Vent.

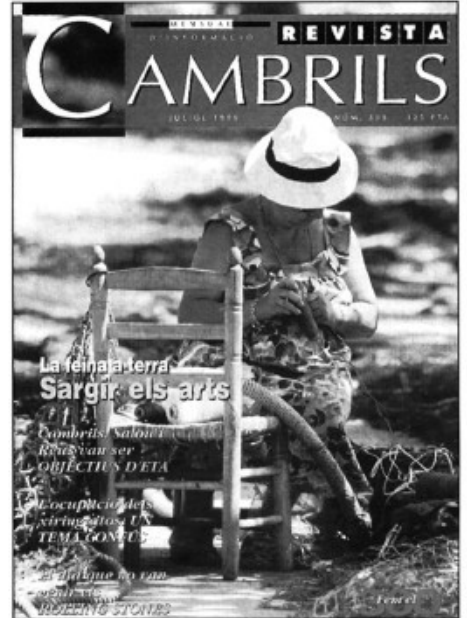
Posteriorment també retérem visita a la parròquia de Santa Maria del Camí perquè Josep és un historiador estudiós de les verges en general i de les que tenen relació amb el Camí en particular p e r q u è precisament a Cambrils existeix un santuari dedicat a la Verge del Camí.

No podíem acabar l'eixida sense fer una passada per la redacció de Pòrtula, a can Pere d'Inca.

El contacte amb els dirigents d'aquesta acurada revista -de portada en color, una seixantena de planes i amb la qual duim molts d'anys d'intercanvi - fou ben interessant i profitós. Ens permeté intercanviar vivències i experiències a nivell tant personal com de publicacions així com analitzar situacions i problemàtiques comuns a Premsa Forana de Mallorca i a Premsa Comarcal de Catalunya.

Amics cambrilencs, encantats d'haver fet coneixença directa i personal. Fins sempre.

Biel.-

CORT VA AL TRIBUNAL SUPERIOR PER BON SOSEC

Martí Serra considera que es tracta de "maniobres dilatòries per fer actuacions de forma clandestina i il·legal"

Cort ha decidit interposar un recurs contenciós-administratiu davant el Tribunal Superior de les Illes Balears contra la resolució del nostre ajuntament, per la qual es va instar davant el Consell Insular de Mallorca un conflicte de competències amb Cort, per la prestació de serveis mortuoris per part de l'empresa municipal en el cementiri privat de Bon Sosec. La impugnació de Cort es basa en què no hi va haver audiència per a la funerària municipal i perquè no es va tramitar un expedient administratiu necessari.

El batle, Martí Serra, considera que aquesta decisió de Cort no són més que "maniobres dilatòries per seguir fent actuacions de forma clandestina i il·legal" tenint en compte que realitza activitats dins un municipi que no és el seu i no ha arribat a cap acord amb el nostre Ajuntament.

Martí Serra acusa el govern del consistori ciutadà de "perseguir la defensa d'interessos particulars i no col·lectius i distreure l'atenció donant una passa per impugnar la forma ja que saben que en el fons no tenen raó".

El batle Serra creu que estan nerviosos "perquè no tenen raó i perquè el cementiri privat no els funciona".

L'Ajuntament de Marratxí durant aquests darrers mesos ha pres una sèrie de mesures de pressió, entre les quals obrir un expedient a Bon Sosec per l'ús excessiu d'aigua potable i pel contracte que manté amb l'empresa subministradora. Una altra mesura coercitiva de Marratxí és una estricta vigilància urbanística del cementiri.

IMMOBILIÀRIA MARRATXÍ BALEAR, S.L.
Aving. Antoni Maura, 11 Es Pont d'Inca
Tel / Fax: 79 54 11

**COMPRA-VENDA, PROMOCIÓ I EDIFICACIÓ
DE TOTA CLASSE DE BÉNS IMMOBLES**

PRESENTACIÓ DE LA NOVEL·LA DE RAFEL CRESPI

Per què no has vingut? és el títol de la primera novel·la -tercera obra publicada, les dues anteriors són reculls de narracions curtes- del portolà Rafel Crespi.

Fou presentada el 5 d'octubre al Cine de Pòrtol per l'ocurrent doctor Francesc Bujosa que, no cal dir-ho, feu un adequat panegíric de l'obra i lloà les seves excel·lències. Posteriorment el mateix autor

Un moment de la presentació

ens oferí algunes de les claus de la trama i de la seva creació.

L'acte fou iniciat pel trio Energieia, grup musical de nou encuny del qual podeu trobar informació en una altra plana.

De Rafel Crespi, si no hi ha res de nou, en parlarem més extensament el mes que ve ja que serà el convidat de les properes Vetlades a Can Pere d'Inca.

EL XALET DE MEAURIO, ENCARA AMB IRREGULARITATS

S'han arreglat alguns dels problemes denunciats per una sèrie de veïnats de Son Bonet. S'ha arreglat el solar municipal del c/ Santedat, ja han posat gual actualitzat al xalet del sr. Pedro Meaurio i ja s'han retallat les enredaderes que penjaven a la voravia. El primer tinent de batle, Miquel Bestard, ha expressat la seva satisfacció per la ràpida resolució d'aquestes qüestions. Per altra part des de l'Ajuntament ens han comunicat que hi ha un expedient obert a les pressumptes obres il·legals realitzades al xalet d'AENA del c/ Santedat. Però els veïnats segueixen queixant-se perquè encara queda arreglar la voravia i retirar la rampa d'entrada al xalet del sr. Meaurio que suposa un perill per a la seguretat dels vianants.

Succeirà

TALLER DE BALL DE BOT

A partir del 2 de novembre cada dissabte a les 18 a les porxades del Col. Costa i Llobera de Pòrtol. Organitzat per l'A.V. de Pòrtol.

FIRA DE TARDOR

Dia 3 de novembre a Sant Marçal. Vegeu la invitació del batle Martí Serra i el programa d'activitats a la plana 12.

EXCURSIÓ PER LA MUNTANYA

Els veïnats de Sa Cabaneta van d'excursió d'Orient a Alaró. Dia 10 de novembre.

EXCURSIÓ A SON REUS

Dia 14 de novembre a les 9 del matí, organitzada per l'Ass. de Tercera edat de Pòrtol i patrocinada per La Caixa de Sa Cabaneta. Visita a la incineradora de Son Reus i dinar a Porto Cristo.

MARRATXÍ 2001

Cicle de taules rodones, col·loquis i debats organitzats per EU de Marratxí.

Dia 14 de novembre al local de l'A.V. de Sa Cabaneta "L'urbanisme a Marratxí, present i futur".

Dia 28 de novembre al local d'EU d'Es Pont d'Inca "Els serveis socials".

HIVERN CULTURAL

A partir del 15 de novembre. Vegeu el programa d'aquest mes a la plana 26.

MÚSICA EN VIU

Apunta el teu grup al cinema de Pòrtol i fes-te famós. Informació als tels 79 76 24 - 83.

TALLER DE BALL DE BOT

De novembre a juny. Ball obert

Dissabtes a partir de les 18'00 hores.

1er Nivell: Bolero i iniciació a Jota

2on Nivell: Jota i iniciació a Fandango.

Lloc: A les Porxades del Col·legi Costa i Llobera de Pòrtol.

Inici de curs dia 2 de novembre.

Organitza Associació de Veïnats de Pòrtol

EL POLÍGON, AFECTAT PER LES PLUGES DE TARDOR

La força de l'aigua que va caure a mitjans del mes d'octubre va afectar una sèrie d'empreses des Polígon de Marratxí.

El president de la comunitat de propietaris, José Luis Montesinos, ha expressat a Pòrtula la seva preocupació per un fet que "es derivin del mal estat del torrent de Coanegra". Segons Montesinos si el pont que va del centre de Salut a la benzinera s'hagués obstruït "hi hagués pogut haver una lamentable desgràcia".

Una de les empreses més afectades, la distribuïdora Montycarrera, va veure com l'aigua arrabassava el talús de

contenció del pati provocant el seu enfonsament en un sector. Els desperfectes estan valorats en varis milions.

El mateix president Montesinos afirma que des de l'Ajuntament "fan el desentès a les nostres peticions en qüestions com aquesta de l'aigua que poden dur problemes".

Tant el batle, Martí Serra, com el primer tinent de batle, Miquel Bestard, que visitaren la zona sinistrada just després de les pluges, han assegurat a Pòrtula que tenen present el problema de les aigües i, juntament amb els tècnics municipals, estan estudiant la millor manera de solucionar-ho.

La força de les aigües presentà moments de perill

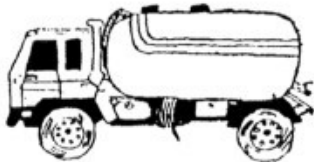

El talús de contenció es va enfonsar

R.-

El torrent es va desbordar en varis punts

NETEJAM I BUIDAM
POUS NEGRES, CISTERNES
PISCINES I ALJUBS.
DESEMBOSSAM
CANONADES
I CLAVEGUERES

NETEGES
Miquel Vadell

Tel. Mòbil 908 63 17 70

Trinitat 19 Tel 60 25 45 Pòrtol

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

El millors productes
i el millor servei

De dilluns a diumenge, de 7 a 14 h.
Horabaixes tancat

C/ Can Monjo Fondo, 8 79 75 72 Pòrtol

TOT A PUNT PER TOTS SANTS A SON BLANC

Tots Sants i els Morts són dates per recordar el fugisser pas de la vida. La gent de Marratxí s'acosta al cementeri de son Blanc per retre algun tipus d'homenatge als parents i amics traspassats. L'Ajuntament sempre procura fer alguna millora perquè tot estigui en condicions per a aquesta visita massiva. Sobre aquestes qüestions parlem amb Antoni Vich, regidor delegat del cementeri municipal.

Quines previsions hi ha per enguany de cara a les celebracions de Tots Sants i dels Morts?

Normalment, com cada any, mantenir el cementeri en les millors condicions de neteja i sanejament, que causi una bona imatge així com ja hem fet anys enrere que podem dir que és un dels cementeris més guapos que hi ha, que es mantén perfectament i que la gent n'està bastant contenta d'aquestes coses.

Noltros escoltam totes les peticions que la gent ens fa, fins i tot tenim en aquest moment ja 84 sol·licituds de compres de tombes que no podem atendre perquè està esgotada tota l'oferta. Estic per proposar a l'equip de govern per fer una ampliació al cementeri, per comprar terrenys i engrandir; això és una cosa que requereix que els terrenys han de ser veïns d'allà i hem de pensar en les previsions de futur a curt termini. Té bona situació, la gent pareix que està contenta de noltros i a veure si podem fer una ampliació en el temps més curt possible donada la gran quantitat de sol·licituds que tenim.

Enguany s'ha fet qualque tipus de millora?

Sí, enguany s'ha acabat de fer tota la restauració de la teulada de l'entrada, d'on hi ha les càmeres i l'oficina i la sala d'espera i s'ha restaurat tota la teulada. Ara, per Tots Sants pintarem per dedins. S'han arreglat un parell de

desperfectes de la zona vella que tiraven les aigües dins la zona nova. Ens trobarem que quan vengué l'època de pluges va perjudicar per qualque veïnat i ho hem acondicionat amb "desagües" sense fugir d'una estructura, li hem posat un caràcter molt mallorquí. Allà no volem, i sobretot jo, que ens posin ni un tub de plàstic ni un cosa d'aquestes. Que predomini el test i la pedra. Tenim un parell de coses d'aquestes la gent ha quedat vertaderament contenta i vaja crec que per aquest sistema funcionam bastant bé.

Antoni Vich, regidor delegat del cementeri

Entre les sol·licituds d'ampliació que teniu n'hi ha de fora terme, com ho contempleu?

Aquí hem d'estar un poquet alerta. Es tracta de dur un poc d'atenció perquè quan es tracta d'un cementeri municipal noltros no podem carregar a damunt les arques del municipi, la despesa del municipi, no podem carregar uns beneficis a una gent que no sigui d'aquí. I que per tant no paguen els impostos aquí. Però es pot mirar una reestructuració que a aquesta gent que no sigui del poble se li podria fer pagar una taxa. Això s'ha d'estudiar, perquè nosaltres no poden fer les coses així com així i pel nostre

compte. No podem carregar uns impostos a aquesta gent sense justificar i a això hi hem d'anar un poquet alerta. Però vaja no negam si algú de defora fa una petició i el posam en llista i així com se n'han venudes que hi ha gent que no és de Marratxí i n'hi té, idò un altre que n'hi tengui. Però això requereix un estudi perquè els veïns de Marratxí no paguin les despeses dels altres.

Com contempleu el tema del cementeri privat, del Bon 'Sosec'?

Bono, el tema de Bon 'Sosec', per noltros és una cosa que no diríem que ens ha fuit de les mans perquè ara mateix ho tenim al Consell Insular, pel conflicte de competències, perquè nosaltres sempre des del punt de vista d'administració de l'Ajuntament varem considerar que no era, que no hi podia haver una invasió de Palma dins del municipi de Marratxí. Ara les lleis pareix que s'han modificades un poquet, que s'han fet altres coses i que qui més qui manco si llegeix la premsa estarà alterat i pareix que si ells volen justificar que tenen raó, nosaltres encara no els donam a la raó. Perquè consideram que és una invasió dins un municipi, perquè allò es va donar un dia com un cementeri privat, que no podem negar que existeix i que és com és, però d'això a que sigui el cementeri de Palma..., fins aquí.

De tota manera influeix dins la vostra àrea, dins qualque tema en concret?

No, no, no. Això ja és més per assumpte de l'equip de govern, coses que es debaten al ple, com ara el tema del conflicte de competències que per mi que el votarem tots, que no hi va haver cap abstenció i tothom ho va aprovar perquè consideràvem que és una cosa molt injustificada, que és un atropell al municipi.

Gràcies.

B.-

Restaurant

Ca'n Farineta

Carn i Peix

C/ Marquès de Mondéjar, 5

Tel 60 43 74

Es Figueral

Saló Maria

Estil i Bellesa

Perruqueria

Ungles de porcellana

Depilació - Massatge - Manicura

Pedicura - Facials

Gimnàstica passiva - Sauna

De 9 a 19'30 h.

Dissabtes de 9 a 17 h.

Dilluns tancat

Albert Castell 21

Tel 60 29 18 Pòrtol

Solidaritat amb la comunitat educativa de Guatemala

Na Magdalena Merino, una jove veïna de Sa Cabaneta, ha estat 23 dies a Guatemala donant ajuda amb l'ensenyament, per això vàrem tenir una conversa amb ella perquè ens explicàs unes coses de Guatemala.

Com va sorgir la idea d'anar a Guatemala?

Va sorgir de l'STEI que des de fa dos anys duu un programa de solidaritat amb Centre-Amèrica i vàrem pensar muntar una proposta als mestres perquè voluntàriament i pel seu compte anassin a fer cursos al professorat d'allà.

Què és el que t'ha mogut a anar-hi?

Les ganes de conèixer una cultura diferent i a la vegada prestar ajuda dins les meves possibilitats a la gent d'allà.

Per què vares triar Guatemala?

Vaig triar anar a Guatemala ja que és el país que actualment té el major grau de pobresa dins Centre-Amèrica, ja que hi ha un tant per cent molt elevat de la població que està amb pobresa extrema.

Com és la seva cultura?

És una cultura totalment diferent, per desenvolupar, ja que part de la població és indígena amb una cultura que li ve d'avant-passats maïas que ha estat

Magdalena amb un grup d'amics de Guatemala

oprimida i ha de lluitar per reivindicar els seus drets com a cultura pròpia i llengua pròpia ja que hi ha moltes llengües indíge-

nes diferents que fins ara han estat discriminades. La població a més d'estar composta per indígenes també està composta pel que ells anomenen "ladinos" que només parlen espanyol.

Com és la seva estructura social?

Un 80% de la població té el 15% de la terra i un 15% de la població té el 80% de la terra, això demostra que no tenen una classe mitja ja que o són de classe alta o són de classe baixa i aquest 5% restant seria la classe mitja. Fins ara estaven amb enfrontaments bèlics, l'exercit amb la guerrilla popular però actualment estan amb una treva ja que estan pendents de què es signi un tractat de pau. Personalment pens que la població, sobre tot mestres, no estan gaire contents amb aquest acord, ja que pensen que només afavoriria l'estat, no al poble.

Com et va tractar la gent d'allà?

La gent és molt hospitalària, et dona tot el que tenen sense tenir res i per tot t'acullen a casa seva com si fossis de la seva família, em varen fer sentir com un més d'ells, en definitiva em varen tractar com una "princesa".

Quina era la teva feina majoritàriament?

S'ESTACA

Bon ambient i diversió de GENT JOVE

Direcció:

Maties Mesquida, Epi Mesquida i Xisca Sastre

15 NOVEMBRE
FESTA VIKINGA (CERVESA FALCON)

29 NOVEMBRE
FESTA 40 PRINCIPALS
(AMB DISC JOCKEY RADIOFÒNIC)

sorteig de 300 camisetes, 300 gorres, 300 compactes

C/ Marquès de la Font Santa, 40A Tel. 14 07 87
SANTA MARIA DEL CAMÍ

Quina era la teva feina majoritàriament?

El Sindicat m'havia preparat un programa d'estar dos dies impartint un curs a quatre pobles, el curs era "Aprende con talleres" que consistia en una proposta d'ensenyament a partir de tallers, perquè ells s'adaptassin a les seves possibilitats i recursos que són menys que mínims, també consistí en un intercanvi d'opinions sobre maneres diferents d'educar.

Quan no feies feina, què feies?

Quan no anava d'un lloc a l'altre no havia de fer feina (ja que tardes dies per traslladar-te d'un poble a l'altre) feia un poc de turisme per conèixer el país, la cultura, la gent... Podríem dir que aquest país és meravellós.

Ens podries explicar alguna anècdota?

Sí, quan ens traslladàvem d'un lloc a l'altre anàvem amb autobús, bé ells deien "la camioneta" on hi cabien 60 persones i s'hi ficaven 200 persones i unes feien lloc a les altres.

T'agradaria tornar-hi més endavant?

Sí, això només ha estat el començament ja que perquè sigui una realitat ha de tenir una continuïtat i sobre tot tenen una mancança educativa molt grossa, perquè és un dels sectors més abandonats per part de l'estat, les escoles no estan equipades i els alumnes no tenen mitjans per comprar material.

Què podria fer la gent d'aquí per ells?

Sobre tot valorar el que tenim aquí, que nosaltres pensam que no és res, però és molt si ho comparam amb aquest país, i també participar en les coses que s'organitzin al nostre poble per recaptar fons i material per enviar a aquest país, ja sigui a través de recollida de material, rifes, festes, perquè un no res per nosaltres és molt per ells, i ho acullen molt agradablement.

I aquesta fou la xerrada que tenguérem amb ella, i insistir a col·laborar perquè "un no res per nosaltres és molt per ells".

Xisca Aguiló i Roig

LA POLICIA LOCAL DETÉN DOS HOMES I UNA DONA

Segons informa la Policia Local de Marratxí, sabem que el passat 19 d'octubre foren detinguts dins del terme municipal tres individus.

Aquests individus foren vist l'horabaixa del mateix dia intentant entrar al local que havia estat ocupat pel forn de ses Rotes. Una veïna de la zona sospità d'ells i avisà la Policia Local. Poc després la policia arribà a aquell lloc i començà a recercar el vehicle dels sospitosos que la veïna portolana havia descrit. Finalment trobaren el cotxe a l'aparcament municipal de Sa Cabaneta, davant l'Ajuntament. Dintre hi havia una dona dormint. Al mateix moment que detectaren el cotxe sentiren com es trencaven uns vidres, i veren com dos individus sortien de Can Marçal per una de les finestres laterals de la façana. Davant aquests acte delictiu il·lícit els Polícies Locals detingueren els dos homes i la dona del vehicle, que era robat. Julian A.M., Luciano G.V. i Cristina J.L. compten amb nombrosos antecedents penals i policials per més de 15 delictes contra la propietat. Foren traspassats a la guàrdia civil per posar-los a disposició judicial. Segons ha pogut saber Pòrtula foren amollats just després d'haver passat pel jutjat.

GABINET PSICOLÒGIC *Tramuntana*

Tens problemes d'aprenentatge?

- Retard escolar.
- Dificultats en l'aprenentatge de la lectoescriptura.
- Trastorns d'atenció.
- Dèficits en l'àrea cognitiva: raonament, estratègies de càlcul, resolució de problemes, etc.
- Dificultats en l'àrea del llenguatge.
- Baixa motivació per l'estudi.
- Hàbits d'estudi inadequats.
- Orientació vocacional.

Solucionar-ho és fàcil!

Crida'ns al telèfon 797770 (contestador automàtic)
Plaça de l'Església 2, 2 Pòrtol

Poesia i Música a càrrec d'ENERGEIA

Energeia és un nou grup musical jove, que ha sorgit fa molt poc, però sens dubte amb un bon futur per davant. Els Energeia són tres joves del nostre poble, en Tomeu Moll, en Joan Llabrés i na Catalina Moll. Hem aprofitat l'actuació que han fet a la presentació de la novel·la de Rafel Crespi per xerrar un poc amb ells.

Què vol dir això d'Energeia?

És una paraula grega que significa impetu, força d'acció, passió.

I la vostra música està relacionada amb la força d'acció i l'ímpetu?

Que la nostra música no sigui violenta i forta no vol dir que no sigui intensa i apassionada. Els sentiments que expressam a través dels poemes i la música tenen la suficient força i passió en si mateixos.

Hi ha gent que troba que la vostra música és molt lineal?

Probablement vista d'enfora ho sigui. És una qüestió subjectiva, cada u té el seu gust personal.

Quines són les vostres fonts d'inspiració?

Girona, Mediterrani, naturalesa. Els homes i les dones, olor de garriga, somnis, pits de les dones, bellesa...

Quines creis que són les vostres influències?

Bé, nosaltres creim que dins la nostra creació ens podem trobar influïts per Bach, Wim Mertens, Llach, Cortázar, Wagner, Mario Benedetti, Martí Pol... una amalgama de músics, poetes, escriptors que hem anant llegint.

El trio Energeia

Aleshores els Energeia que vos considereu més músics o poetes?

Música i poesia. No podem separar una cosa de l'altra perquè l'expressivitat

de la música completa la de la poesia i viceversa.

Quina és la meta dels Energeia?

Alliberar la bellesa que poguem trobar en el món i que la gent pugui disfrutar escoltant-nos tant com nosaltres de tocar.

Què trobau de la vostra actuació al Cine de Pòrtol?

Disfrutàrem molt perquè trobàrem un ambient molt agradable i ens hi trobàrem a gust, malgrat coneixíem les nostres limitacions expressives i de comunicació de cara al públic.

CBE.-

LES NOSTRES PROPERES SORTIDES

- 01/11 - 07/11 - Andalusia i Gibraltar
- 13/11 - 20/11 - París, Normandia, Bretanya
- 15/11 - 02/12 - Mèxic Colonial
- 20/11 - 24/12 - Extremadura
- 25/11 - 02/12 - Marroc - Ciutats Imperials
- 30/11 - 06/12 - Extremadura i Portugal
- 05/12 - 19/12 - Vietnam i Cambòdia
- 26/12 - 05/01 - Nova York - Disney - Miami

BAL 035 VIAJES

KRONOS S.A.

C/. Bonaire, 6 - Tels.: 72 57 43 - 72 37 46 - 72 34 63

Per una bona construcció

Contruccions Felip Canyelles

C/. Major, 179
 Tel. 60 29 89
 Pòrtol

Instal·lacions Coll

Instal·lacions elèctriques
 Electricitat industrial
 Llanterna
 Calefacció
 Energia solar

C/. Mallorca, 3
 Tel. 60 21 95
 Pòrtol

Maria Horrach i Ben Dinat

Maria Horrach, artesana del tapís i marratxinera d'adopció, juntament amb altres tres artistes, durant tot l'octubre ha mostrat una exposició al Casal Balaguer de Palma sota el títol "Ben Dinat". Una mostra sempre en relació a coses de la cuina o del menjar en la qual na Maria ha aportat una sèrie que es diu "el pa nostre de cada dia", a base d'un petit conjunt de menjars típics de Mallorca realitzats amb farina.

Conta'ns una mica en què consisteix Ben Dinat i com va sorgir.

Aquesta exposició de "Ben Dinat" està en preparació des del gener i ja n'havíem parlat abans perquè totes quatre havíem fet feina amb un projecte de la Fundació Pilar i Joan Miró i ja des d'aquí vàrem pensar en fer una altra feina conjuntament. Aleshores vàrem estar mirant quin tema fariem i vàrem trobar que dones i... l'havíem de fer sobre la gastronomia. I partint de la gastronomia vàrem pensar quin tipus de coses fariem. Amb la meva casta de feina que és el tapís i el paper jo des d'un principi ja vaig veure que faria la part de la farina, el pa, les panades, els crespells, els robiols i tot això. Na Lluïsa també va tenir molt clar que faria amb l'escultura els serveis que fan les dones dins la cuina, tallar pa, pelar una patata, rompre un ou, pastar la pasta, estirar una ensaïmada, bé tot el que es fa. Na Bel Miralles va dir que la seva feina darrerament es basa sobre les radiografies, doncs farà un muntatge damunt les radiografies, i na Bel va pensar que hauria de fer una mica de crítica del consumisme que hi ha, i entre totes vàrem fer el carret de la compra que s'estrella contra un vidre, que representa la massa del

consumisme. El vidre és la massa del consumisme perquè es veuen les persones reflectides dins el mirall, es el reflex del consumisme. I això bàsicament és "Bendinat".

A Marratxí veurem Ben dinat

Què ha significat per tu aquesta exposició?

Per mi ha estat un repte, un repte molt gran. De fet, fer els crespells, els robiols, les ensaïmades, les panades... amb tapís ha estat un repte. He intentat representar totes aquestes coses amb tapís. Però ho he lograt i ha quedat molt bé. I pensant un poc en la part filosòfica de l'exposició... Hi ha 20 taules i aquestes taules estan plenes de menjar i n'hi ha una que no hi ha res i és perquè volem representar aquests llocs on no hi ha res per menjar, per desgràcia. És un poc mostrar que hi ha unes cases on no hi ha res per menjar. I després, aquests vidres que els he fet amb paper reciclat i diguéssim és la introducció a la cuina. En general una persona si va a fer el menjar i no s'enrecorda de com es fa va a cercar la recepta i he fet uns llibres i és la introducció a la meua obra de "Ben Dinat". I després hi ha uns papers

que hi ha menjar dedins, i després un sac ple de pa, fet nostre, i vol significar un poquet el pa que es tira, que no es consumeix.

Tendrem ocasió de veure l'exposició a Marratxí?

Sí, sí. Vaig parlar amb el regidor de Cultura per veure si l'any que ve podríem dur-la a s'Escorxador i va acceptar i la durem l'any que ve o l'altre i després la volem dur a Menorca i a Inca i, si interessa, la volem oferir a la Torre de les Puntes de Manacor i així estaria a l'abast de tot Mallorca. A més a més cal dir que ha estat una obra que ha tengut molt d'èxit.

Quin és el proper projecte de Maria Horrach?

Ara volem veure si duim a terme el projecte que varem presentar a la Fundació Pilar i Joan Miró. Seria fer desaparèixer l'obra de la Fundació, volem fer una absència de Miró. Volem veure què hauria passat al segle XX sense l'obra de Joan Miró, què hagués estat si no hi hagués hagut en Miró. Nosaltres pensam que seria una obra sense color, tal vegada més negra.

Absència de color - el món sense la joia cromàtica del Mestre de Son Abrines - és la propera proposta de l'equip femení de Maria Horrach sempre que trobin l'indispensable patrocinador. Mentre, ella té entre mans una possible eixida a Barcelona, però li falta madurar la idea. En decidir-se, segur que en parlarem. Enhorabona, Maria.

Biel.-

CAFE

cafè i pa amb olis

C/ Major 131
Tel. 60 20 94 Pòrtol

NOU TALLER A PÒRTOL

TALLER

TOMEU JOAN

(REPARACIÓ D'AUTOMÒBILS)

C/. Major, 5 Tel 60 22 98 Pòrtol

FIRA RAMADERA, AGRÍCOLA, INDUSTRIAL I D'ARTESANIA

FIRA RAMADERA, AGRÍCOLA, INDUSTRIAL I D'ARTESANIA

FIRA RAMADERA, AGRÍCOLA, INDUSTRIAL I D'ARTESANIA

FIRA DE

PRIMERA TARDOR

MARRATXÍ 96

DIA 3 DE NOVEMBRE - 1996
A LA PLAÇA DE SANT MARÇAL

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ
ILLES BALEARS

Convidada

Enguany estam d'enhorabona perquè és el punt de partida d'un nou esdeveniment en el qual tenim dipositades moltes esperances: la Primera Fira de Tardor de Marratxí, que se celebrarà a Sant Marçal el dia 3 de novembre.

Volem que aquesta Fira de Tardor sigui també una gran fira, a la alçada del nostre municipi que poc a poc s'engrandeix i necessita de nous estímuls d'acord amb la seva creixent importància. Per això impulsam un nou acte que sigui punt d'encontre de totes les activitats productives i comercials de Marratxí, per donar a conèixer el treball dels artesans, ramaders, agricultors, industrials i comerciants, als quals l'Ajuntament convida i ofereix l'organització precisa per poder aconseguir, entre tots, una gran mostra, la qual serà segurament el preàmbul d'altres fires. A tots, el meu agraïment per anticipat.

Vos convidam a participar a la nostra Primera Fira de Tardor. La vostra presència és molt important per a la consolidació d'aquest esdeveniment per a la unió i germanor de tots els veïns i veïnes de Marratxí.

Martí Serra
Batle de Marratxí

Programa d'actes
(Diumenge, 3 de novembre)

A les 9'00 h.
Mostra de races equines.
Mostra d'animals de ramaders de Marratxí.
Varietat d'aus.
Cérvols.
Estruços.
Porcs senglars.

A les 10'00 h.
Taller de ferrar en calent.
Exposició de guarniments de montura. (Ho coordina el Centre d'Activitats Equestres de Marratxí).

A les 10'30 h.
Mostra de productes de Marratxí.
Taller de treballs artesanals.

A les 11'00 h.
Visita de les Autoritats al recinte firal, acompanyats per la Banda Municipal de Música de Marratxí.

A les 11'30 h.
Concurs de conducció de "ponys" enganxats.

A les 12'00 h.
Atracció Castellera a càrrec dels Al·lots de Llevant.

PLÀNOL DEL RECINTE FIRAL

- 1 Artesania
- 2 Exposicions, Tallers i Estand Municipal
- 3 Mostra de Bestiar
- 4 Maquinària Agrícola i Automoció
- 5 Comerç

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ
ILLES BALEARS

TEMPS DE REINICIAR LES EXPOSICIONS A L'ESCORXADOR

Ja ha recomençat el curs quant a exposicions a S'Escorxador de Pòrtol. Maria Horrach, coordinadora de les mostres, ens explica quins són els principals projectes per a enguany i part de l'any que ve.

"Ara hi tenim na Bel Ramis, que és una ceramista prou coneguda arreu de Mallorca i fora de Mallorca; va guanyar el premi de ceràmica del primer concurs de la Fira del Fang, fa dos anys. Després tenim una exposició sobre l'arxiu del Raiguer, l'exposició és del Consell Insular i consisteix, en línies generals, en una sèrie de coses que hi deu haver dins l'arxiu dels pobles del Raiguer. I dia 29 de novembre inauguram Baleart, que no és aquí però hi va l'Ajuntament de Marratxí i enguany li vull donar un caire més artístic que no sigui tan artesanal, no tan d'olleria".

Encara que ja fa un parell d'anys que a Baleart hi ha un poc de tot, Maria

Horrach ens assabenta sobre algunes noves orientacions "als ceramistes els vull donar un caire més artístic que no sigui tanta olla ni tant de lo mateix. M'agradaria molt que na Rebeca ens fes una ollereria de fang per poder-la dur allà. Però que els ollers facin una obra més artística. També hi volem dur una brodadora".

A partir del 13 de desembre hi haurà una exposició sobre paper que es dirà precisament "Paper" i serà d'artistes locals. Tot serà paper, amb la tècnica que sigui, però tot ha de ser en paper, pintures, dibuixos, fotos. I dia vint inauguraran la tradicional exposició dels betlems.

Ja dins el 97 durant el mes de gener tndrem un escultor alemany. Segons na Maria " em sembla que serà una cosa bastant forteta perquè segons em va dir volia fer un muntatge 'super' ".

El mes de febrer podrem veure l'obra del portolà Martí Creus. Després serà el torn de la guanyadora de Sant Marçal de l'any passat, na Bàrbara Juan. I encara més.

Maria Horrach fa una valoració positiva del passat curs. I ho justifica d'aquesta manera "són exposicions que la gent ja s'ha acostumat a venir aquí a veure-les. Sobre tot durant l'hivern la gent ve i s'atura i això és una valoració molt positiva. Podem parlar d'una mitja de visitants que oscil·la entre 200 i 250 persones per mostra".

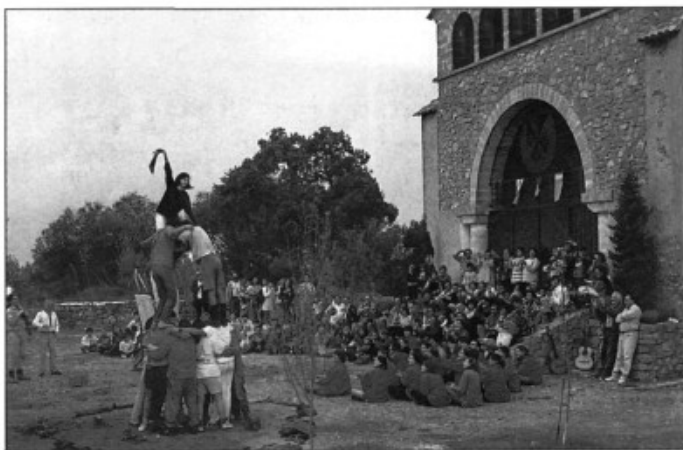
S'Escorxador continua la seva tasca de mostrar i educar. Segueixen amb la tònica d'alternar artistes locals amb altres de forans, la qüestió és donar a conèixer les diferents possibilitats i tendències alhora de potenciar els valors d'aquí. Endavant.

R.-

Soca-Arrel celebra les passes

Les passes és un acte que es fa a principi de curs i hi participa tot l'Agrupament Escolta. En elles es dona la benviguda als nous i també és quan els nins canvien d'una unitat a una altra.

Soca-Arrel va celebrar les seves passes durant el segon cap de setmana d'octubre. Prop de cent persones partírem de Pòrtol, entre nins i caps el dissabte dia 12. Anàrem a l'ermita de Manacor amb uns autocars que havíem llogat per tal d'arribar tots plegats al lloc. Un cop allà instal·làrem les tendes i després tots plegats férem un jocarri molt divertit que ens ocuparia tot el dissabte fins a l'hora de sopar. Després de sopar, cada unitat celebrà una vetllada on s'aprofità per acomiadar aquells nins i

nines que el dia següent canviaven d'unitat. (Les unitats són grups que estan formats per nins de determinades edats de 8 a 11, de 12 a 15... i reben diferents noms: ferrerets, llops i daines, rangers i esplets, pioners i caravel·les, i rutes)

El diumenge ens aixecàrem d'hora i preparàrem la celebració de les passes on hi estaven convidats tots els pares (i de fet vengueren quasi tots). Va ser una celebració molt divertida i emotiva que tots visquérem molt bé. Després de la celebració de les passes férem una eucaristia i després un gran dinarasso.

Tot amb la gran sort de què no plugué gens!!!! Bé, quatre gotes insignificants, res si ho comparem amb el diluvi de l'any passat; o no?

Soca-Arrel

ALTRE TEMPS, TEMPS D'OLI

Parl del novembre. Del mes que marcava l'inici de la collita de l'oliva a les serres i municipis del raiguer. I parl també -encara que ara sembli mentida- de Marratxí. D'un terme que a principis del segle passat cobria quasi la meitat de la seva extensió amb el blau verdós de les oliveres.

Som l'any mil set-cents... L'hivern passat va ploure bé i el ventet de primavera respectà la parella. Aquí i enllà, a l'ombra d'esponeres que llueixen soques retorçudes, negregen les solades d'oliva madura. L'amo de Son Sales ja fa una mesada que va enviar el saig a sa Cabaneta i a altres poblacions perquè enguany és un any d'esplet.

A la crida comparegueren quasi totes les dones disponibles, sobre tot fadrines i joves sense mal d'esquena i la setmana passada prengueren paner. Com cada any, la madona els ha fet fer a una esparteria de Ciutat de molta anomenada, tots ben iguals i reforçats. La collita

s'allargarà fins passat Nadal i no s'han d'haver de tornar fer.

Comença a clarejar i les collidores ja són a les cases, panxa calenta amb una bona escudella de sopes. Devora el portal forà l'amo reparteix la tasca. El tall de cabaneteres ha de seguir amb el tros de ses Femades. L'estol de portolanes haurà de començar amb l'oliverar des Pi gros i les altres hauran d'acabar ses Trempes.

Mentre, al fons de la clastra, vuit homes trullen dia i nit, dormint a estones damunt un jaç d'esportins, i encara tenen humor per cantussejar

«Sa vida des tafoner
n'és molt bona si dormia
però de sa nit fa dia
i sempre du son endarrer.»

A Mallorca ben poques possessions poden bravejar de tenir una tafona amb quatre bigues com la de Son Sales. I això vol dir tenir dos tafoners majors, dos dimonis que parin esment a les fornals i quatre manobres.

Els graners de l'oliva es van omplint amb els viatges dels traginers més aviat del que poden abastar els tafoners. Mil d u e s - c e n t e s quarterades d'olivar i, a damunt, un any d'esplet. Això és per tornar boig a qualsevol -remuguen els homes-...

Aquesta podria esser, poc més o manco fidel o imaginada, una descripció de la manera que feren oli a Son Sales durant més de cinc-cents anys. No, no és cap errada. Ho heu llegit bé: més de 500 anys!

Les primeres cites d'una tafona al nostre terme, les trobam al treball de Ramon Rosselló «Notes històriques de Marratxí. Segles XIII-XVI» publicat per Pòrtula. Es tracta de l'alqueria anomenada Marratxí, nom primigeni de la possessió de Son Sales. El mes de gener de 1463, els hereus del senyor Joan de Sales fan inventari dels bens del difunt i descriuen, entre d'altres coses, "una bigua ab sos quintars e tot son forniment per fer oli".

No sabem per tant quan es va començar a fer oli a Son Sales, però a partir d'aquest document no és agosarat pensar que estiguem parlant d'una tradició que empalma amb la dominació àrab.

El que sí coneixem per testimoni directe són els darrers anys en què es va fer oli a la possessió. Era l'any 1936. La guerra civil havia esclatat i els senyors de Son Sales varen vendre les oliveres que quedaven a l'amo en Guillem Colom de Bunyola. L'amo en Jordi tenia llavors quatre anys i la possessió la duia son pare.

Aquest, veient que aquell seria un any d'esplet, demanà al bunyolí que esperàs a la collita per arrabassar les oliveres. I així fou, encara que finalment l'oli va ser obtingut a la tafona de Can Madigo de Bunyola, on actualment hi ha una granja-café.

L'any 1937 les terres de Son Sales quedaven pràcticament orfes d'oliveres.

Les cases de Son Sales

S'Amagat

Especialitats de la casa

Paleta de xot

Porcella

Frit mallorquí

Assortit de pizzes

**Noces / Batejos / Comunions
Dinars d'empresa / Celebracions**

reserves 79 73 59

Pòrtol

Però la tafona continuà fent oli encara un bon grapat d'anys, en part perquè els seus amos ho eren també des Caülls, que tenia encara una mica d'oliverar.

Corrien els anys de la posguerra, i totes les produccions estaven vigilades. Només es podia fer oli a les tafones que ho tenien permès, de la mateixa manera que només es podia moldre blat a uns determinats molins.

I a Marratxí, devers l'any 45, la tafona oficial del terme fou la de Son Sales. Allà compareixia la gent de Son Alegre, Son Sureda, Son Macià, Can Farineta, o qualsevol que tengués una barquera. En un llibre, s'apunten els

Una antiga tafona

quilograms d'oliva que portava cada propietari, i els litres d'oli que s'enduia.

Tot i això, les trullades d'aquest segle

han estat premsades sempre per una sola biga -la darrera que quedava- segurament de poll. L'any 60, quintar en terra, l'espiga voltava aixecant la biga de la que fou la darrera trullada. Fa un parell d'anys, la tafona fou desmantellada totalment i les peces venudes a una possessió de Valldemossa.

Hi hagué una vegada a Marratxí, en un lloc de vistes amples i alegres, un gran laboratori d'alquimistes que, manejan grans pedres, coneixien el secret de transformar el fruit de la terra i del sol en... líquid.

(Font oral: Jordi Sureda Tugores)

Josep Lluís Pol i Llompard.

La biblioteca de Pòrtol

Na Maria Juan és la bibliotecària de Pòrtol. Fa un any que està a la biblioteca. Ens ha contat que més o menys tenim 12500 llibres a la nostra disposició entre els quals hi ha moltes novetats, i que també tenen pel·lícules de vídeo, C.D. i cassettes.

Ens podries explicar quina és la teva feina en concret?

La meva feina és la de classificar els llibres segons les matèries i atendre al públic que ve a la biblioteca. També preparam activitats culturals relacionades amb els llibres, i feim feina amb els al·lots de l'escola.

Quins són els llibres més llegits?

Els llibres més llegits són els de novel·la juvenil, llibres infantils i novel·la per a adults, tant en castellà com en català. Durant el curs escolar també es demanen molts de llibres de les matèries que se treballen a l'escola.

Ve molta gent a la biblioteca? Sobre quines edats?

Sí que ve gent, però no de manera excessiva, jo trob que n'hauria de venir més. En relació a les edats, els lectors que més vénen són els infantils i els juvenils.

Com es pot adquirir el carnet per poder treure els llibres de la biblioteca?

Basta que dugueu una foto de carnet. És gratuït i es fa en el mateix moment. El carnet és imprescindible si voleu treure els llibres de la biblioteca, donam un temps de quinze dies per tornar-los, i si es

necessita més temps es pot renovar el préstec per quinze dies més.

Quin horari teniu?

L'horari d'hivern de la biblioteca de Pòrtol es:

Dilluns: de 17 a 20 hores.
 Dimarts: de 15'30 a 17'30 (Alumnes)
 de 17'30 a 19 hores.
 Dijous: de 15'30 a 17'30 (alumnes)
 de 17'30 a 19 hores.
 Divendres: de 9 a 12 hores (alumnes)

Fas més coses a part d'estar aquí?

Sí, els bibliotecaris som també auxiliars de cultura, a l'àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament.

Estàs a altres biblioteques?

No, però els tres bibliotecaris de Marratxí feim feina junts; preparam activitats, ens deixam llibres (préstec interbibliotecari) i a l'hora de triar ho feim junts.

Funcionam tots tres junts, però cada biblioteca és diferent. És a dir, funcionam damunt la mateixa base i després cada un fa feina damunt les circumstàncies de la seva biblioteca, tot això en coordinació amb el nostre cap.

Tens algun comentari per fer-nos?

Sí, només dir que volem canviar el típic (i antic) concepte que es té de les biblioteques; una sala on només hi ha llibres, a la qual només hi poden anar els estudiants i la gent culta.

Volem que sigui un lloc dinàmic, que tenguís una realció molt directa i familiar amb els llibres, ja que són uns elements

Na Maria entre els llibres

d'entreteniment i diversió, a més d'esser elements de cultura. Els llibres no són per mirar i no tocar, sinó que són per usar-los. Noltros, a la biblioteca tenim uns espais determinats pel tipus de feina: pels nins més petits de l'escola tenim un lloc on ens asseim a terra i llegim contes perquè creim que és una manera més entretinguda de què els nins llegesquin; tenim taules perquè els al·lots ja un poc més grans puguin fer els deure; i finalment, també tenim un lloc pels més adults.

I això és el que ens va contar na Maria en tota l'estona que estàrem amb ella, i també ens va dir que volia fer una crida a la gent perquè llegesqui més i s'animi a venir a la biblioteca.

Neus i Cati

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA - Centre Coordinador -

Novetats Biblioteca Pla de Na Tesa

Literatura en català

Constantin Cavafis - Poemes canònics.
 Georges Bernanos - L'altra història de Mouchette.
 Nick Hornby - Alta fidelitat.
 Miquel Mas Ferrà - Camí de palau.
 Josep M. Palau i Camps - Unes lligacames negres.
 Gabriel Sabrafín - Entre el foc i el fum.
 Antoni Marí - El camí de Vincennes.
 Joan Guasp - Fa molt de fred al nord de Quebec.
 Miquel Bezares - Plaça d'Àfrica.
 Elvira Pomar - Transparències.
 Miquel López Crespí - Punt Final.
 Damià Huguet - Les fites netes.
 Silvia Aymerich - Els déus de Califòrnia.
 Rafel Ginard Bauçà - Croquis artanencs.
 Jaume Santandreu - Tristesia amant.
 Rafel Crespí - Per què has vingut?

Literatura en castellà

Thimothy Mo - Agridulce.
 David Trueba - Abierto toda la noche.

Videos

Kenneth Branagh - Molt soroll per res.
 Kevin Reynolds - Robin Hood, príncep dels lladres.
 Dave Edwards - La petita locomotora.
 Lucky Luke: El tesoro de los Dalton.
 La España de Franco I, II
 Flaix ciències, I: Deixalles i contaminació global; reciclatge i energia.
 Imatges i sons de l'aigua.

Enregistraments sonors

Michael Nyman - Carrington (B.S.O.) (CD)
 Eurythmics - Greatest hits (CD)
 The Mavericks - Music for all occasions (CD)
 Duke Ellington - Verve Jazz Masters 4 (DC)
 Música Nostra - ... de dia i de nit (CD)
 Música Nostra - ... de dia i de nit (cassette)
 UC canta a Marià Villangómez: entre la mar i el vent (CD)
 UC canta a Marià Villangómez: entre la mar i el vent (cassette)
 Cucorba _ En Joan petit quan balla (CD)
 Tomeu Penya - Balades (CD)

Raphel Pherrer - La genial obra de Raphel Pherrer (CD)
 Ossifar - en directe (CD)
 Jaume Sureda - Un cel més blau (CD)

Llibres de coneixements infantils

Coneix la història, coneix Mallorca.
 Los animales marinos ¿Qué tienen dentro?
 Los grandes inventos ¿Qué tienen dentro?
 Fundamentos de los egipcios
 Fundamentos de los romanos.

Altres

Gina Garcías - Ramon Aguiló, memòria sentimental del canvi
 Miquel de Binifar - La cuina dels ermitans
 Bartomeu Ferrà Perelló - Ciutat ha seixanta anys: 1850-1900
 Bartomeu Prohens Perelló - Inquisició i bruixeria a Mallorca: 1578-1650
 Carlos Garrido/ Elena Ortega - Guía del patrimonio I: recorridos culturales de las Islas Baleares.
 Emília López Martínez/ Lluís Sanchís Llabrés - Jocs motrius per a l'escola.
 Francesc Riera i Montserrat - La causa xueta a la Cort de Carles III
 Victor Gayà - Manual per protegir-se de mestres i educadors.
 Andreu Bibiloni Amengual - El comerç exterior de Mallorca: homes, mercats i productes d'intercanvi (1650-1770)
 Jerònia Pons Pons - Companyies i mercat assegurador a Mallorca (1650-1715)
 Macià Tomàs i Salvà - El foc de Sant Antoni a Mallorca: medicina, història i societat
 Antoni Gili i Ferrer - Aportació al cançoner popular de Mallorca (II)
 Jaume Vidal Alcover - Estudis de literatura medieval i moderna
 José María Viguier / Raimundo Garcia del Moral - Laboratorio y atlas de citología.
 Albert Racinet - Historia del vestido
 Francesc Oller - Vocabulari de navegació
 Jan Mc Harry - Reducir, reutilitzar, reciclar.
 Juan Antonio Martínez Comeche - Teoría de la información documental y de las instituciones documentales.
 Gran Enciclopèdia de Mallorca 15
 Segon llibre de lectures mallorquines
 S'Albufera de Mallorca
 Verbos franceses: Espasa-Harrap's
 I Jornades d'estudis locals a Marratxí

**Consell Insular
de Mallorca**

ES PLA DE NA TESA ARA TÉ M.I.J.A.C.

Estimats amics de la revista Pòrtula:
 Ens complau informar-vos de l'inici d'un nou centre de m.i.j.a.c al municipi. Fins fa poc només existia aquest tipus de moviment educatiu d'església al Pont d'Inca, però enguany també hi haurà m.i.j.a.c. al Pla de Na Tesa.

Aleshores volem aprofitar per convidar a tots els nins i nines d'entre 8 i 14 anys que vinguin a disfrutar amb nosaltres de tot el que anirem fent al llarg de l'any (acampades, jocs, tallers, excursions).

Ja som una trentena de nins i quasi deu animadors. Però volem esser molts més i seguir passant-ho bé amb les millors intencions del món.

Per si no ho sabeu, ens trobam tots els divendres a les 18 h. a la plaça.

Per cert, no només estan convidats els nins, tots els joves que vulguin ajudar no passeu cap vergonya i veniu a trobar-nos els dijous a les 21 h. a les sales parroquials.

M.I.J.A.C d'Es Pla de Na Tesa

Els monitors MIJAC del Pla de na Tesa

BUROTEJANT

Aconseguiu gorres i posters dels "Burots"

Ja tenim un altre "BUROTET" entre noltros, aquest mes ha guanyat la gorra dels "BUROTS" **Jaume Pizà Vidal** d'Es Pla de Na Tesa. Pot passar a cercar-la abans del dia 20 a Pòrtula (tel 79 78 70).

Voleu gorra?, idò cercau les set cançons que estan anegades dins la sopa de lletres i perquè vos sigui més fàcil vos donarem una pista per cada cançó.

1. Hola... 2. La cantam per fer pa. 3. Xerra d'animals. 4. Es balla amb una mà al cap i l'altra a la cintura. 5. Nom ... Petit. 6. Para... 7. Quan veim a un amic el sal...

J S U T P A V M A L
 O B P C A L S T S I
 A B A K R A E C E M
 N L M C A T I O U A
 P O E U P M Z U Q K
 E A D R A D P T O E
 T U U A S U O C S T
 I S L C A G S P E U
 T O A G N O C A L E
 H P S O T L D B M A

Marta,
 de Sa Cabaneta,
 amb la gorra Burot

Si les heu trobades anau ràpidament a tirar aquest full abans del dia 15 de novembre a:

Es Pont d'Inca: Papereria Xarol.
 Sa Cabana: Papereria Rocío.
 Es Pla de na Tesa: Papereria Mari.
 Es Figueral: Estanc Es Figueral
 Sa Cabaneta: Papereria Sa Cabaneta.
 Pòrtol: Papereria S'Estel.

i entrareu en el sorteig de les Gorres i Pòsters dels "BUROTS".

Nom:
 Adreça:

Grup d'animació Infantil "BUROTS", 60 25 70 / 79 76 58
 (Preu especial per festes d'aniversari)

ACTIVITATS DEL MIJAC D'ES PONT D'INCA PEL CURS 96/97

Estimats companys de la revista Pòrtula:

Ens agradaria explicar-vos una mica tot un seguit de notícies en torn al nostre començament de curs i al fet que enguany sigui el nostre desè aniversari.

Aquest mes d'octubre hem iniciat el curs 96/97 (tots els dissabtes a les 16h). Un curs que promet noves i genials experiències per nins i animadors.

És l'any on desenvoluparem un lema triat pels nins a nivell de Catalunya i Balears: Al teu germà dona-li la mà. Serà doncs un any de forta tasca social oberta a tots els que per una raó o una altra hagin de manester de nosaltres. Però a la vegada serà un any on segur que aprendrem moltes coses dels més necessitats.

Serà també l'any del desè aniversari del m.i.j.a.c. I per això volem convidar tothom perquè participi en les distintes activitats festives que anirem celebrant durant l'any. Per començar a fer boca, un aperitiu:

Dia 14 de desembre, sopar de tots els nins i animadors que han passat pel m.i.j.a.c. Que no hi falti ningú!

Dia 16 de març, diada festiva amb el poble. (jocs, ginkana, sorpreses,...)

Dia 17 de maig, festival infantil. (dances, cançons, teatre, un poc de tot)

També el mes de maig, exposició commemorativa dels deu anys.

Encara queden moltes més idees per anar fent, i estam ben segurs que ningú deixarà de celebrar amb nosaltres aquest aniversari.

En definitiva, serà un any intens, però viscut amb entusiasme per tots els que d'una manera o una altra disfruten, o han disfrutat de la tasca educativa del m.i.j.a.c.

L'equip d'animadors del m.i.j.a.c. d'Es Pont d'Inca.

LIMSA

Licors Mallorquins S.A.

C/ Licorers, s/n
 Tel. 60 44 88; Fax 60 47 02
 Polígon de Marratxí

Miquel Pizà: “No té punt de comparació”

En parlar amb una persona de certa edat, 82 anys en aquest cas, tenim la temptació de veure-hi qualque cosa especial. Miquel Pizà (conegut com en Miquel de Cas Carboner) com tants altres mallorquins de la seva edat, manté records a la seva memòria d'èpoques passades. Han viscut part d'una Mallorca que molts de nosaltres només coneixem de referències. Encara que sigui anecdòtic vos direm que el nostre entrevistat va néixer a Bunyola, però sempre ha viscut a Marratxí.

Per altra banda, ens interessa molt el llenguatge. És per aquest motiu que hem trobat adient transcriure literalment les paraules que foren dites aquell horabaixa as Pla de na Tesa. Hem intentat reproduir els gests, els silencis, les imprecisions i la riquesa de la llengua oral.

Quan vàreu arribar a Marratxí?

Quan vaig arribar a Marratxí tenia cinc dies i me varen dur an es Pont d'Inca. Mumare se va morir de jo, i me varen donar a dida. Fins que em vaig casar vaig estar amb ells.

Com era es Pont d'Inca de fa vuitanta anys?

Es Pont d'Inca no era com és ara. Perquè an es Pont d'Inca hi havia quatre cases i qualque xaletet, però molt senzill. No era una capital com és ara, perquè ara és una capital. No té punt de comparació de, de... jo quan tenia...

Heu dit que vàreu anar an es Pont d'Inca, però quan venguéreu an es Pla de na Tesa?

Hi vaig venir ara fa trenta-cinc anys.

Com ha canviat?

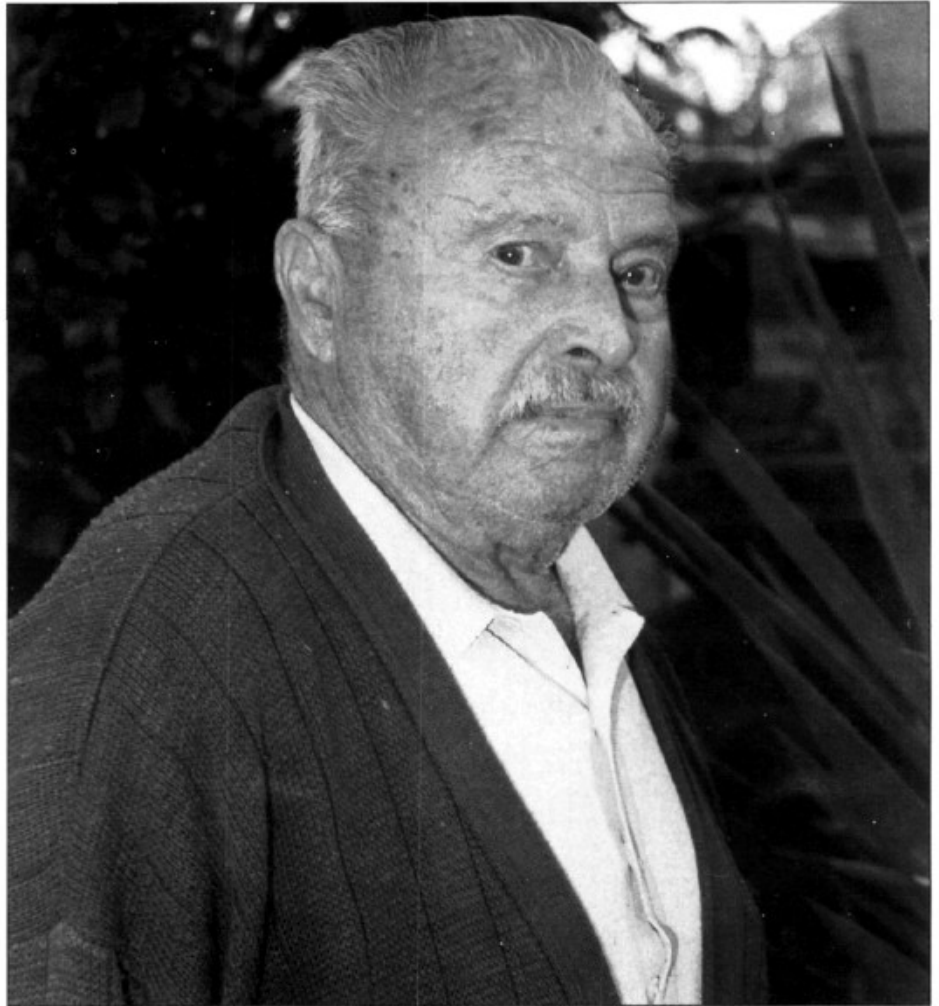
Ha canviat una cosa en excés perquè hi havia quatre cases volanderes i ara està ple de xalets pertot. No té punt de comparació, perquè era una cosa sèria de lo que és ara...

Què voleu dir “ara”...?

Ara ve esser com una capital perquè llavances hi havia, pentura, set o vuit cases antigues i ara ha augmentat una barbaritat de gent.

Quina diferència veis entre es joves de sa vostra època i es d'ara?

No té punt de comparació. Jo, a sa meva jovintut, resultava que si jo me n'anava de verbenes i totes aquestes

Mestre Niquel encara té bon humor

coses, mon pare i mumare (que els hi deia mon pare i mumare, encara que fossin es didots) me deien “A les dotze aquí” i si no hi eres rebies. Jo vaig rebre, mon pare em va pegar una llosca i vaig pegar davall sa taula estès perquè vaig anar a sa verbena de Pòrtol i em vaig presentar a les dues i mitja a ca meva. I a ca meva tenien una cadira darrera sa porta i per no fer renou l'alçàvem perquè mon pare i mumare dormissin tranquils; aquest vespre no sé que vaig fer i sa cadira em va tombar; mon pare se va aixecar “Que has mirat es rellotge? Sí, ja l'he mirat ja, an es rellotge”, em va envergar llosca i vaig pegar davall sa taula. I ara sa jovintut no té punt de comparació: només va de bodegues i se presenten a les set o les vuit des dematí... ara no passa res.

Quan vàreu veure es primer cotxo?

No hi havia cotxos com ara hi ha. Per

sa carretera que va cap a Inca passaven es paiolers, que els hi deïem noltros, carros carregats de paia; tota sa nit en passaven cap an es hostals de Palma per llavances anar a sa plaça. Es primer cotxo tothom anava a sa carretera a esperar-lo perquè deien “i això què és?” El rei va venir i va anar a Pollença a desembarcar i amb un carril de quatre cavalls va anar fins a Palma. Tota sa gent mirava el rei. I cotxos, pocs, pentura n'hi havia mitja dotzena. D'això que cont fa molts d'anys, jo en tenc vuitanta-dos, vénc a dir, hi ha un bon marge d'anys.

Quines coses interessants heu fet durant sa vostra vida?

Jo he estat preparador de galls de brega. M'agradaven molt, ses bregues de galls, hi perdia sa xaveta. Els sabia preparar i els feia baraiar. Hi havia apostes també.

Quines feines heu fet?

Mon pare em va llogar per endioter, aquí a ses Cases Noves. En haver guardat es endiots, me varen dir "te n'has de dur aquestes corretjades, mai els hi peguis amb so garrot" i un dia, per cert, vaig trobar sa guarda d'endiots a devora una esparguera i era que tenien una llebre. Es endiots ho feien, an això, enrevoltaven un conill o una serp i començaven a fer "pip, pip, piau, piau" i jo, per cert, li vaig envergar castanya, no amb sa llendera, a un, perquè no volia fugir i el vaig ferir an es cap. Me'n vaig anar cap a ses cases amb s'endiots i l'amo va dir "agafa es atapins i te'n vas cap a ca teva i diga-li a ton pare que véngui a xerrar amb jo". Jo hi anava per manteniment, no guanyàvem cap cèntim. Llavonces, d'edat de quinze anys me'n vaig anar a Canet i me donaven cada mes tres pessetes, mantengut com se suposa. I ara tothom pareix millonari. Ara hi ha crisis i cotxos.

Actualment, què teniu humor de fer?

Jo estic operat de ses dues caderes i quan m'aixec no tenc ganes de fer moltes coses perquè m'adoleixen una mica, però llavonces m'arrib a trempar. Tenc quatre conills i pas es temps amb so arreglar es animals. Qualque dia me'n vaig a Can Gaspar i faig un poc de dòmino. Pas tot s'horabaixa allà per no avorri-me aquí. Tota sa vida he fet de barber i de picapedrer. I encara me donen propina per fer de barber; com que aquí no n'hi ha... I què he de fer? Mentres ho pugui fer ho faré. En no porer-ho fer, diré "Au, ja els vos taiaran... es gitanos..." (riu).

Lo que m'alegra més de tot és que cada any me brinden a fer es truc de Can Balo. Ara també en fan a Can Gaspar. I entr en combat. Me donen trofeus i ho pas bé.

Quin fet vos ha marcat més sa vida?

Jo sa pena més grossa que vaig tenir és que vaig perdre sa dona, ara fa sis anys. Va morir d'un càncer an es ossos que li va durar vuit anys. Encara voldria tenir-la. He passat de tot, coses penoses i divertides.

Encara anau en bicicleta?

Tenc un bicicleta que té devers 120 anys. Sempre he anat en bicicleta, no tenc cotxo, jo.

Hi havia molts de forasters, quan éreu jove?

No hi havia tants de forasters, ni de molt. Ara està invadit, de forasters. Pes carrers només en senten, és una cosa horrosa. Ara duc es nin a s'entreno,

perquè el vaig fitxar per jugar a futbol i així m'entretenc i pas gust, i només sent forasters. A més a més, s'entrenador és mallorquí i els hi xerra es foraster. En lloc de dir-los a s'entreno ses coses en mallorquí, els xerra en foraster. No era com quan jo era jove. Quan arribava un foraster no passava res, as cap de dos dies ja era com es altres. No perquè sigui foraster li hàgim d'esclafar es cap. És de carn i os com noltros. Vénc a dir que primer havies de trescar molt per trobar un foraster i ara hi traveles.

**JOSEP ANTONI CALVO
CATALINA BESTARD**

(Espai patrocinat per l'Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament de Marratxí)

Una bicicleta de més de cent anys

KALMA

-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Cursets d'Art Floral en sec
Cursets de Restauració de mobles

Camí de n'Olesa 123 Tel 79 79 03 Sa Cabaneta

A la Pppòrtula del mes passat...

- Tots d'acord? El peu de la primera foto de la revista, a la pàgina 3 diu que "per una vegada tots estaren d'acord", però si mirau la foto veureu com n'hi ha que no tenen la mà alçada... sort que entre parèntesi diu que la foto és d'arxiu!
- L'anunci del "Saló Maria" de la pàgina 7 diu que tenen "taules calistèniques motoritzades". M'agradaria algú m'explicàs què és això... només el nom fa por!
- Es va poder veure a la pàgina 11 que a Pòrtol no hi ha "vigilantes de platja" però que sí n'hi ha de piscina.
- Va de piscines!, ara que ja fa fresca. A la plana 32 de societat, veureu les Monitores de Pòrtol, les del Pla de na Tesa, els encarregats de la piscina de Sa Cabana...
- Un bon caramull de gent!, a la foto de la pàgina 33. Si estau avorrits els podeu comptar.

Futbol sala

S.D. Es Raiguer

Si a la passada edició d'Espòrtula informava del naixement d'un nou club, la S.D. Es Raiguer F.S, en aquesta edició puc donar més informació d'aquesta entitat esportiva.

Posats en contacte amb el seu president, Vicente Martínez, ens comunicà que el passat dia 21 de setembre es realitzà la presentació del Club Esportiu Es Raiguer, que té com a finalitat dur a terme un labor esportiva i cultural a la barriada de Sa Cabana i es Benestar.

Una entitat esportiva que tractarà d'apropar als nins i a la joventut el major nombre de disciplines esportives, un projecte que pretenia començar amb futbol sala i bàsquet.

Aquesta darrera disciplina es veurà postergada perquè segons ens

comunicaren des de l'Ajuntament el polisportiu de Sa cabana no reuneix les condicions necessàries per dur a terme l'activitat esportiva del bàsquet.

Segons el president Martínez esperen poder créixer i afiançar-se amb l'ajuda de tots. En aquests moments compten amb 50 socis i un pressupost de 600 mil pessetes.

Crec que és un base bastant sòlida tenint en compte les circumstàncies per les que passa l'esport de Marratxí.

La Junta directiva està formada per Vicente Martínez Camacho (President), Gabriel Oliver Cabrer (Vic. president), Juan Pons Rosselló (Secretari), Lucia Buades Valcarcel (Tresorera) i José Grau Fernández (Vocal)

P. N.

Sporting Sant Marçal

Ja informava en anteriors edicions d'Espòrtula de la bona planificació per part dels dirigents de l'Sporting Sant Marçal per la temporada 1996/97 i les ganes de fer feina tant dels directius com d'entrenadors i jugadors.

Doncs bé, el treball ja ha donat els seus fruits, i prova evident és la bona actuació de l'equip de 3ª regional que sense jugar bé com l'entrenador desitjaria i els afeccionats també, però el cert és que setmana rere setmana va sumant punts de tal manera que en aquests moments segueixen imbatuts amb tres victòries i un empat sumant 10 punts i ocupant la tercera posició de la classificació general.

Des d'Espòrtula volem que la sort segueixi, això sí amb un millor joc.

El que suma punts i desenvolupa un bon futbol són els juvenils, uns juvenils coratjosos que saben en tot moment dur a terme la seva labor en el terreny de joc.

Prova evident d'això és la gran actuació que tengueren el passat dia 6 davant un dels equips més potents del grup, el Platja de Calvià. Els marratxiners vanceren en un dramàtic partit pel tanteig de 4-3. Hem de ressenyar el gran partit realitzat pels marratxiners que en tot moment vessaren esforç i il·lusió juntament amb un bon saber estar en el camp de joc.

Pep Nigorra

S.D. Es Raiguer

Automoció **JOAN** S.L.

Tallers
Venda de cotxers nous i usats

Camí de Muntanya, 7-24
Tel. i Fax: 42 80 67
Son Ferriol

Un campió de Sa Cabana

Una vegada més m'és agradós estar amb vosaltres, però en aquesta ocasió m'és un plaer personal i moral donar a conèixer un gran esportista veí del nostre municipi, per més detall de Sa Cabana.

Aquest esportista d'elit de culturisme s'inicià l'any 1976. Es tracta de Josep Miquel Nicolau González, el seu nom esportiu és Santana, veí de Sa Cabana, Marratxí.

El seu "palmarés" és ample i molt brillant. El primer any de competició ho feu per la Federació Balear d'alterofília i fisioculturisme:- (i següents).

El seu "Palmares" és el següent

- 1986: 3er campió de Balears.
- 1987: 3er campió de Balears.
- 1988: 3er campió de Balears.
- 1989: 1er campió de Balears.
- 1990: 2on campió de Balears.
- 1991: 2on campió de Balears.
- 1992: 2on campió de Balears.
- 1993: 1er campió de Balears i 1er campió d'Espanya (A.E.F.)
- 1994: 1er campió de Balears i 6è campió d'Espanya (CUA. BBA)
- 1995: 1er campió de Balears i 2ona copa d'Espanya, 3era copa d'Europa i 7è campió del món.
- 1996: 6è al Campionat nacional (AECA) i sel·leccionat per la copa

d'Espanya (Mérida) i copa del món (Argentina), que s'han de celebrar aquest novembre.

En l'actualitat Josep Miquel té 31 anys i està casat, aquest esportista marratxiner duu 20 anys practicant alterofília i fisioculturisme amb un palmarés realment impressionant i poc reconegut al nostre municipi.

Pep Nigorra

C.D. Marratxí

Del C.D. Marratxí, com vaig manifestar a les passades edicions d'Espòrtula, ha reunit un bon bloc i si el seu entrenador Paco Vázquez perfilàs algunes de les seves línies donaria molta de guerra en aquesta lliga, i de moment no ens hem equivocat, ja que fins ara va sumant les seves trobades com a victòries, quatre partits i dotze punts ocupant la primera posició a la qualificació general, seguit pel Poblense amb 10 punts, Sporting Sant Marçal amb 10 punts, Artà amb 10 punts i el Constància amb 9 punts, aquest amb un partit menys.

Sembla que l'emoció està servida amb un "colze a colze" entre els nostres representats del municipi. Esperam que la lluita per estar a la part alta de la classificació general no decaigui.

Si l'equip de tercera és líder imbatible en aquest moment tot el contrari és el cas de l'equip juvenil del Marratxí ja que fins ara no coneix la victòria però no ens hem de desanimar ja que queda molta de lliga pel davant.

Des d'aquestes línies esperam que l'ànim no decaigui.

P. N.

GUIA de SERVEIS

60 31 44
79 78 70

Cafè i Restaurant

Diumenges i Dilluns tancat

Avinguda Antoni Maura 69 Es Pont d'Inca Tels 60 10 01

ESPECIALISTES EN ARTICLES DE MUNTANYA, CAMPING, ESQUI I ESCALADA

ES REFUGI

"Si ens parles de Marratxí o de Pòrtula tindràs descompte"

Via Sindicat, 21, pati interior (Antic edifici del Sindicat Forà)
Tel. 71 67 31

GUIA de SERVEIS

60 31 44
79 78 70

II Cursa Popular Sant Silvestre, Marratxí 1996

Els participants de la Primera Cursa

Una vegada més el proper 31 de desembre ens tornam reunir per celebrar aquesta prova. L'any passat la vàrem iniciar amb el propòsit d'unir els diferents nuclis del nostre terme i a la vegada promocionar una cosa tan saludable com ho és córrer.

La tradició d'aquesta original manera de despedir l'any, segons la història atlètica, prové d'una capital brasilera: Sao Paulo. D'això ja fa uns 75 anys, quan un grup d'amics (joves la major part d'ells) decidiren que una forma de dir adéu a l'any i rebre el nou sense haver de gastar cap cèntim i passar-s'ho bé era corrent. Començaren com si es tractés d'una broma i la seva idea fou captada per moltíssima més gent. Prova d'això és que es celebra a una gran quantitat de llocs; a Espanya la més famosa és la "San Silvestre Vallecana" que enguany celebra la seva 37 edició.

A Mallorca la més coneguda és la d'Inca, que ja deu anar per la seva dotzena edició.

No és la meua intenció plagiar a ningú, ni voler imposar noves tradicions a un poble ric en aquestes coses, però això no vol dir que no poguem adherir-nos a unes de noves. Si d'aquesta manera s'aconsegueix que la gent de Marratxí s'ho passi bé, pugui sortir al carrer a córrer, estar un moment en companyia dels veïns i a la vegada fer esport, pens que són moltes les raons per participar-hi.

La primera vegada les proves pels nins i nines es varen realitzar dins el casc d'Es Pla de Na Tesa, i lligàrem aquest amb Es Pont d'Inca; enguany les proves es realitzaran en Es Figueral, i l'unirem amb Es Garrovers.

Per acabar voldria dir-vos que vos esper a tots. Marratxí ja ha demostrat que vol sortir al carrer per diferents motius: el religiós (pujada a Lluc), el cultural (la Fira del Fang), per què no per l'esportiu?

Salut, veïnats.

Pere Fullana. Pontd'inquer

CAMPIONA DE TENNIS

A Marratxí tenim una nova campiona. El passat 15 de setembre, en el polisportiu municipal de Calvià, es va celebrar el Torneig de Tennis de Mallorca en la categoria benjamí i va esser una pladenatesera, Maria Antònia Vives Barquiel, de 10 anys, la que va quedar primera classificada de Balears.

Na Maria Antònia, entrenada per Jordi Garcia, pertany a l'Escola municipal de tennis club es Siurell de Marratxí. Enhorabona.

Maria Antònia Vives i el seu entrenador

Antoni Juan Amengual
(Gestor - Assessor - Agent)

COMPRA }
VENDA } **FINQUES**
LLOGUER }

Camí de n'Olesa 74 A
Tel. / Fax: 60 27 54 Sa Cabaneta

Comunicat
Partit Popular, Grup municipal de Marratxí

El grup popular a l'Ajuntament de Marratxí vol denunciar l'actitud del grup de govern (PSOE-Independents) en relació a les preguntes formulades als plens ordinaris.

En general sembla que són una molèstia i un tràmit "emprenyós" de l'oposició, i com és obligat respondre es fa de mala gana i amb les mínimes paraules (moltes vegades amb un simple monosíl·lab).

Al darrer ple ordinari el Partit Popular va demanar entre d'altres per la situació del cine de Pòrtol: a) Compta l'Ajuntament amb la corresponent llicència d'obertura d'activitats?

- b) Compleix amb totes les mesures de seguretat exigides per les normatives d'explotació de locals públics?
- c) Tenen els materials les condicions d'ignífugs que requereixen aquests tipus de locals?

La resposta elaborada per l'equip de govern és una befa i una falta de respecte a un grup municipal democràtic i amb una important representativitat popular.

No contesta a cap dels tres punts de la pregunta i ens conta que "És un edifici singular que funciona des dels anys vint. Volem mantenir el seu caràcter peculiar i està en procés d'estudi per part d'ARCA com a edifici protegit. El nostre objectiu és mantenir el seu caràcter artístic i la seva funcionalitat."

Això demostra que el cine de Pòrtol funciona pràcticament en condicions d'il·legalitat, incomplint totes les normes establertes per a qualsevol local públic i que el propi Ajuntament exigeix a tots els locals i negocis que s'obren en el municipi.

No volem esser alarmistes ni fer por a ningú. No estam demanant res contra el cine ni volem que es tanqui. Però creim que des de que es va obrir hi ha hagut un marge suficient per donar les passes corresponents que normalitzin la seva situació.

Ha pensat l'equip de govern amb la possibilitat d'una desgràcia, un incendi, etc?

Quins serien els responsables? Els tècnics municipals?

És més important una qüestió de "caràcter artístic" que una vida humana?

Marratxí 11 d'octubre de 1996
El portaveu municipal

Sobre l'esport a Marratxí

Estimats lectors de Pòrtula, contribuents i amics tenc tantes coses dins el meu cap que es nega a comprendre el què està passant amb l'esport a Marratxí. Algun diumenge m'he desplaçat fins el camp municipal de futbol de Pòrtol i què m'he trobat allà, una instal·lació esportiva, que està abandonada a la mà de Déu, hi ha problemes amb l'aigua calenta, problemes amb la caseta del bar, problemes amb els vestidors, i molts més a l'hora dels entrenaments, i brutor, molta brutor.

Em deman qui tindrà la culpa, el més fàcil és donar-la al concessionari. Però no, jo he d'anar més enfora i dic que els culpables són l'Ajuntament, l'àrea d'esports, el coordinador d'esports i el seu delegat, perquè les instal·lacions han d'estar en bon ús i per disfrutar la pràctica de l'esport per la qual cosa aquests senyors cobren.

Si vaig fins a les instal·lacions del Figueral una cop allà, not unes petites millores, em sent un poc alegre però l'alegria dura poc quan deman un cafè. No, abans hem d'apagar els llums. I deman el perquè. Perquè no podem tenir les dues coses en marxa, no hi ha força. Quina barbaritat, qui tindrà la culpa, la cafetera, els llums, o el concessionari? O no. Jo he d'anar més lluny i dic que els culpables són l'Ajuntament, l'àrea d'esports, el coordinador d'esports i el seu delegat.

De passada m'atur en Es Pont d'Inca Nou, i deman a un veïnat, "Jolines" què ha passat aquí? Abans no hi havia una instal·lació esportiva? Tu ho has dit fill meu però ja no hi és. Si sembla que han explotat vint-i-cinc botelles de butà, tot està en runes. Qui tindrà la culpa aquí, els veïns o els nins? O no, per manca d'un control de manteniment els vertaders culpables són l'Ajuntament, l'àrea d'esports, el coordinador d'esports i el seu delegat.

Ja molt molestat em dirigesc a ca meva, però abans passaré pel polisportiu de Sa Cabana. Ja allà "Socors", "Auxili" ens han robat les cistelles de bàsquet. (Tranquil, Pep, no et posis nerviós, són al Pla de Na Tesa). Però, per què? (Perquè l'Ajuntament ha dit que la pista no reuneix les condicions necessàries per practicar bàsquet). Però si l'Ajuntament no parla, serà algú de l'Ajuntament. (Si, el delegat d'esports). Però si l'altre delegat d'esports deia que sí, i eren del mateix partit. Ah, ja ho comprenc. I és que mentre un feia una política esportiva municipal, aquest fa una política esportiva personal i personal fou la decisió d'oferir cent cinquanta mil pessetes al C.D. Marratxí, per dur l'esponsor de l'Ajuntament a les seves samarretes, una aficada de pota fins a les orelles del delegat d'esports del municipi, Lluís Tàpia Gómez. I els altres esportistes del municipi són bords per vostè o què? Però si vostè fos un home cabal compliria amb la seva paraula i abonaria les cent cinquanta mil pessetes al C.D. Marratxí però, això sí, de la seva butxaca per la seva mala gestió perquè allò promès és deute, perquè les samarretes ja estan gravades i perquè amb la seva política de a tu te llev i a tu te don ha perjudicat enormement aquest club esportiu Marratxí. I no vagi de bromes amb les cistelles de bàsquet que el seu lloc és el polisportiu de Sa Cabana.

Pep Nigorra

QUEIXES DELS VEÏNS DE SA CABANA

Els veïns de Sa Cabana es queixen per l'abandonament, per part de l'Ajuntament i la mala imatge que ofereix la zona verda ubicada darrere el col·legi Es Liceu. Es queixen que els bancs que hi havia han desaparegut, les faroles gairebé totes estan rompudes, un cap rec que fa dos anys que perd aigua, els arbres han mort per falta d'atenció, també per la brutícia dels voltants. Són incapaços que llevar una sola herba, alguns veïns manifestaven "no sabem perquè hi són".

Altres veïns de la urbanització de Sa Cabana es queixen que quan l'Ajuntament realitza alguna obra a la via pública, tarden mesos en la reparació del forat i el pitjor de tot és que deixen les escombraries acaramullades durant molt de temps.

Altres es queixen de l'"STOP" situat a la sortida de la urbanització Sa Cabana, via principal. Aquest punt és molt perillós i causant de varis accidents, aquest "STOP" és conflictiu ja que essent via principal, hauria de tenir prioritat damunt els dos cediú el pas dels dos carrers aferrats.

Encara més, es queixen del mal estat de la plaça nova a la qual ja han batejat amb el nom de la "Plaça de les Eleccions", ja que és cada quatre anys quan s'hi treballa a fons.

També es queixen del mal estat de brutícia i herbes del torrent que travessa el camí de la Cabana, l'Ajuntament hauria d'informar a obres públiques per a realitzar una neteja a fons.

Aquest mes haurem satisfet a aquestes persones, que volien exposar les seves queixes.

Pep Nigorra

LA PISCINA DE PÒRTOL I L'AJUNTAMENT

Volem fer constar, damunt Pòrtola, una sèrie de problemes que hi hagut entre en en Toni "Arraconer" i l'Ajuntament de Marratxí en referència al tema de la concessió de la piscina municipal de Pòrtol.

En Toni S'Arraconer durant molts d'anys ha estat l'encarregat, les seves condicions de treball eren precàries, cobrava una quantitat mòdica de trenta mil pessetes al mes i no disposava de seguretat social.

Aquest estiu es decidí dur a subhasta pública la concessió de la piscina. A en Toni no l'informaren oficialment que es faria aquesta subhasta, ho sabè per una tercera persona d'una manera extraoficial. Aquesta persona li digué que pensaven fer la subhasta però que ja es sabia abans de fer-la que la concessió seria per l'Sporting Sant Marçal.

Realment a en Toni l'han tret; un bon dia li varen dir "tal dia treu els "xirmes" a defora". Quins criteris degueren haver seguit? econòmics segur que no. Amb en Toni en sortien per manco de cent vuitanta mil pessetes l'any i a l'Sporting n'hi donaren un milió nou-cents mil. A més s'ha de tenir en compte que l'any passat no li deixaren obrir el bar de la piscina mentre que enguany a més de deixar obrir el bar a l'Sporting aquest club guanyà tots els beneficis que el bar reportava.

En Toni, com es evident, va dur el tema a plet. Un plet que l'Ajuntament ha perdut. L'advocat d'en Toni va reconèixer que l'Ajuntament havia fet una porqueria amb el tema de la concessió. No hi haver tan sols una subhasta pública. L'Ajuntament ha perdut i ara haurà d'ingressar a en Toni les pagues dobles que li corresponien i les vacances que no cobrà, unes cinc-cents mil pessetes.

A més la cosa s'ha agreujat perquè després del plet en Toni havia de tornar les claus del "xiringuito". Però ell va haver d'anar a veure l'advocat que l'havia citat amb urgència el mateix moment que hauria d'haver tornat les claus. Al mateix temps que era a ca'l misser l'Ajuntament va entrar dins el "xiringuito" i s'endugué tot el material que hi havia dedins. S'endugueren dues geleres, a més de tot el que hi havia dedins, la televisió, els gelats de la Menorquina, molt de gènere, 40 mil i pico de pessetes de patatilla, la màquina registradora amb diners dedins, fins i tot la cartilla del metge. Tot, tot el que hi havia. Hi va anar el sergent de la policia, l'advocada, i el notari, això són les ganancies que hi ha damunt l'Ajuntament. Ara l'advocat d'en Toni ha presentat una querella criminal en contra de l'Ajuntament, en concret contra Martí Serra.

Per altra banda volem destacar que damunt el butlletí oficial de l'Ajuntament, on haurien de sortir publicades totes les informacions relatives al terme, igual per a tothom, no és així, no és un butlletí igual per tots, hi ha un corrupcionisme en favor d'alguns. Per exemple, mentre que el C.D. Marratxí també ha de menester plantilla de jugadors només hi figura l'anunci de l'Sporting demanant el mateix que demana el CD Marratxí. Evidentment podem veure com des de les autoritats estan discriminant a uns equips i afavorint uns altres. I això és perquè a l'Sporting hi juguen els fills del batle. Perquè al cap i a la fi qui duu la vara i la batuta de tot és el batle ell és qui mana. Tota la culpa és del batle. Un home en qui nosaltres havíem dipositat tots la nostra confiança i per qui havíem fet tant i haguéssim fet tant.

Abans del judici nosaltres havíem intentat parlar amb Martí Serra. Però ell no es dignà a personar-se ni a donar una passa en cap moment. I a nosaltres ens sap molt de greu que en Martí ens haguí fet això, era un home en qui teníem molta de confiança i a qui havíem ajudat molt en tot, fins hi tot diríem que l'havíem ajudat a entrar dins l'Ajuntament ajudant-li durant les eleccions i cercant-li vots.

La veritat és que estam molt ofesos i molt dolguts amb aquest comportament de l'Ajuntament i en concret de Martí Serra per qui haguéssim donat una mà si ens ho hagués demanat.

Antònia Canyelles

MARRATXÍ: CIMENT PER DONAR I PER VENDRE

L'ajuntament de Marratxí ha començat a elaborar les noves normes subsidiàries (NNSS) que haurien de servir per regular el caos urbanístic del nostre municipi. Aquestes normes substituiran les anteriors que daten de 1987 i que foren establertes essent batle Guillem Vidal.

No és casual -i era per tant previsible- que aquesta nova redacció hagi obert la caixa de Pandora i desencadenat un terbolí de gola urbanitzadora que dessola per setmanes el nostre paisatge. En un parell de mesos Invaer ha arrassat la pleta de Son Verí i els seus voltants. Alcampo parla d'una pròxima ampliació. Es Mirall ha quedat trencat en qüestió de dies per pales i excavadores i Es Caülls es gangrena per moments (només per citar-ne alguns exemples).

L'ajuntament no es cansa de repetir que això és l'herència de Vidal, i que tothom té els papers en ordre (encara que de tant en quan al batle se li escapi que què bé, que això és riquesa pel nostre municipi). Lluny de remeiar una situació que ens porta greus i reals perjudicis (empitjorament de la qualitat de l'aigua,

pèrdua de territori, dispersió de la zona urbana, engoliment per Ciutat, ...) el consistori ens informa en el seu full propagandístic que «ha pogut saber» (curiosa expressió) que «el document servirà per regularitzar la situació de les parcel·lacions il·legals, una vegada s'hagin adaptades a la normativa» i que també servirà per «retocar els límits del sòl urbà».

Si l'anterior equip de govern cometé el delicte de permetre que actualment Marratxí es situï al capdavant de la part forana amb 23 urbanitzacions il·legals, l'actual equip anirà molt més lluny, requalificant tot aquest sòl que, al manco sobre el paper, era no urbanitzable. Com es pot tenir idò, la barra de voler-nos fer creure que un dels principals criteris és «la no ampliació del sòl urbanitzable»?

El terme de Marratxí és a una passa de convertir-se (si és que encara té remei) en el raval més gran de Ciutat. Les urbanitzacions il·legals es mesclen i toquen amb les legals, ofegant les poques quarterades de sòl rústic que encara no han patit el càncer del bloquej. Tendrem,

alguna vegada, un ajuntament que faci feina pel nostre poble a més de quatre (o dos) anys vista?

Josep Lluís Pol i Llompart

Boires entintades Política lingüística (II)

Una llengua pot considerar-se normalitzada quan el seu ús esdevé normal, és, però, el veritable significat de la paraula "normal" el que pot dur-nos a la confusió, si del que es tracta és d'avaluar l'actual situació de la llengua catalana a Mallorca i a la resta dels països catalans.

Podem considerar que l'ús del català a Mallorca és normal? Sí? Per quins motius? Perquè s'ensenya a l'escola primària? perquè s'edita un diari en català?, perquè els noms dels carrers de quasi totes les localitats estan retolats en català?, perquè podem usar oralment el català al carrer? Totes aquestes argumentacions entrarien dins la "normalitat lingüística", però són del tot insuficients per arribar a la conclusió que el català ha assolit el nivell de "llengua normalitzada". Per demostrar-ho hem de passar a exemples pràctics que ens poden servir de termòmetre estadístic: en quina llengua estan redactats els prospectes farmacèutics?, i les receptes dels metges?, i les factures dels hotels?, i la immensa majoria dels diaris i revistes que es venen als quioscs?, i les etiquetes dels productes alimentaris?, i les instruccions

d'ús de qualsevol electrodomèstic?, i les escriptures públiques?, i els registres de la propietat urbana?, i la major part de la publicitat?, i el certificat de la garantia de qualsevol producte; en quina llengua parlen la major part de les ràdios i televisions que arriben a ca nostra?, i els anuncis publicitaris?; quina és la llengua que se sent parlar majoritàriament al mercat?, i al supermercat?, i a l'hipermercat? i al forn?, i a la peixeria?, i a la ferreteria?, i a la pastisseria?, i al banc?, i a la caixa d'estalvis?, i a les oficines dels serveis públics?, i a les institucions?, i...

I així podríem continuar anomenant llocs i àmbits, tot i que la llista que hem repassat, sense ser exhaustiva, és ja indicativa per donar-nos una idea de la situació, d'una situació lingüística que podríem resumir fent-nos dues preguntes: és possible viure a Mallorca parlant sols el català?; és possible viure a Mallorca expressant-se sols en la llengua espanyola?

De normalitat lingüística del català a Mallorca res de res. Potser l'actual situació serveix per conformar-nos amb allò que

ja s'ha aconseguit: ja no és prohibit parlar català en públic, pot usar-se oficialment el català i a l'Escola existeix l'assignatura de la llengua catalana. Tot i això, però, el nivell d'ús de la llengua catalana a Mallorca és, si fa no fa, el mateix que tenen llengües com l'alemany o l'anglès que no tenen l'estatus de llengües oficials al nostre territori. A Mallorca en anglès o alemany hom pot llegir diaris, revistes o llibres que poden trobar-se fàcilment als quioscs, papereries o llibreries, escoltar emissions radiofòniques o veure programes de televisió, fer l'ensenyament primari o secundari en centres d'ensenyament específics, pertànyer a associacions esportives, culturals o lúdiques, llegir instruccions d'ús de qualsevol electrodomèstic, saber la composició qualitativa o quantitativa de qualsevol producte alimentari, llegir la carta de qualsevol restaurant i trobar arreu de l'illa gent sempre disposada a entendre o a fer-se entendre en qualsevol d'aquestes dues llengües. Es pot, per tant, viure en anglès o alemany a Mallorca? Hi ha molts arguments per afirmar-ho i en aquest cas ben bé podríem arribar a la lamentable conclusió que aquestes dues llengües tenen més possibilitats d'esdevenir llengües d'ús normal a Mallorca que no el català.

Antoni Roca

HIVERN CULTURAL 96-97

Novembre 1996

Divendres 15: Conferència "Eduard Alfred Martel" a càrrec dels Amics de l'Arxiduc. Local social de Sa Cabaneta a les 20 h. Hi col·laboren l'Associació de Veïns i les Mestresses de Casa de Sa Cabaneta.

Dissabte 16: Representació de l'obra de teatre infantil "Rondalles Mallorquines" a càrrec d'Estudi Zero Teatre. Centre Cultural Es Cine (Pòrtol) a les 18h. Hi col·labora el CIM.

Exposició de "Josep Mª Quadrado i el seu temps". S'Excorxador, inauguració a les 20 h. Oberta del 16 al 24 de novembre. Hi col·labora el Consell Insular de Mallorca.

Dijous 21: Audiovisual "Massís del Mont Blanc". Centre Cultural Es Cine (Pòrtol) a les 20'30 h. Hi col·labora el grup excursionista Els Xots.

Divendres 22: Exposició de "Fotografies de Muntanya" a càrrec de Biel Santandreu. Biblioteca Municipal des Pla de na Tesa, a les 20h. Oberta del 22 de novembre al 14 de desembre.

Dissabte 23: Concert extraordinari Sta. Cecília a càrrec de la Banda Municipal de Música de Marratxí. Església des Pla de Na Tesa, a les 20'15h.

Divendres 29: Inauguració de l'stand de l'Ajuntament de Marratxí a Balear. Recinte Firal de Fires i Congressos (Ciutat). Oberta del 29 de novembre al 8 de desembre.

Projecció de la pel·lícula "Albercutx" i col·loqui amb el títol "El cinema independent a Mallorca" a càrrec de Pere March. Centre Cultural Es Cine (Pòrtol), a les 20'30h. Ho coordina l'Obra Cultural Balear (Delegació de Marratxí).

Centre Cultural "Es Cine" de Pòrtol Programació de pel·lícules del mes de novembre

Dia 1:
a les 17'00 h. Coacción al Jurado.
a les 20'00 h. Coacción al Jurado.

Dia 3:
a les 17'00 h. Un loco a domicilio.
a les 20'00 h. Un loco a domicilio.

Dia 9:
a les 21'30 h. Striptease.

Dia 10:
a les 20'00 h. Striptease.

Dia 17:
a les 17'00 h. Aventuras en la Corte del Rey Arturo.
a les 20'00 h. Aventuras en la Corte del Rey Arturo.

Dia 23:
a les 21'30 h. Eraser

Dia 24:
a les 17'00 h. Eraser
a les 20'00 h. Eraser

L'organització es reserva el dret de modificar aquest calendari per raons externes de distribució de les pel·lícules o per projecció d'una més actual.

Ajuntament de Marratxí - Àrea de Cultura i Educació.

Il·lustració de Novembre del calendari municipal

Imatge de l'antiga església de Pòrtol, construïda l'any 1875 per l'arquitecte Bartomeu Ferrà i enderrocada el 1967. L'escena que reproduceix la fotografia, plena de vitalitat i moviment, sembla que correspon a l'arribada d'uns capellans que feren una sèrie de missions a la parròquia. (Arxiv Pòrtol).

Com va morir Freddie Mercury?

Tal vegada si anàs d'hemeroteques, biblioteques, i webpages de la internet, tal vegada arribaria a saber com va morir, o almenys, com diuen que en realitat va morir. On era la seva casa, qui hi havia al seu voltant, què va esser el darrer que va menjar, la darrera música que va escoltar...

Però de fet m'importa molt poc el que la gent pugui contar de com va esser la seva mort. Al cap i a la fi, el que fan tots aquests és vendre una història, i com a tal, segur que deu tenir part de veritat i part de mentida. La mentida surt quan contem quelcom que desconeixen, perquè ells no eren dins la pell d'en Freddie.

I és això el que a mi m'agradaria saber. Què era el que ell pensava, com va viure de veritat els darrers anys, els darrers mesos, les darreres setmanes, els darrers dies, les darreres hores... I això mai no ho sabrà ningú.

Fa molt poc per TV3 varen fer Filadèlfia. En ella es pot veure l'abandó, el rebuig, la solitud que poden arribar a tenir tots els que moren de SIDA. I tal vegada la realitat sigui més crua encara, perquè és dur de creure que tinguem ordinadors, internet i les primeres formes de vida extraterrestre, i encara no haguem trobat manera d'eliminar un simple virus.

Sé que Ell va morir rodejat de gent, de música, però el que em posa molt trist és pensar que tal vegada per dintre estava profundament tot sol. Ell ens ho donà tot en forma de Música, i nosaltres, què li vàrem donar a ell? Un problema sense solució. Vergonya hauríem de tenir. però ja ho va dir Ell: "És aquest el món que vàrem crear?"

Gabriel Àngel Vich i Martorell

Ora et labora

La imaginació per crear llocs de treball productius en països altament tecnificats, i amb escassíssim atur, no tenen límits. A l'estat nordamericà de Virgínia una firma electrònica que automatitza biblioteques, edita disc CD Rom, desenvolupa programes i proporciona serveis d'entrada de dades ha descobert que els monjos de clausura són els seus millors treballadors, summament disciplinats i amb hàbits personals impecables. Sense necessitat de pertorbar el seu aïllament, els monjos de sis monasteris s'han convertit en els seus col·laboradors més estables, rebent així uns interessos de gran ajuda per la seva vida monacal. Mentre, a Espanya tenim 974 monestirs amb 840 monges i 14.498 monjos de clausura, que possiblement passen per majors dificultats. Cal destacar l'èxit a nivell mundial, el 1993, dels cants gregorians del cor benedictí del monestir de Silos.

Ja existí una gran reforma per aquest tipus de vida religiosa, que demanava per les seves monges algun treball manual, com a camí de santedat, essent una de les seves preocupacions la base econòmica dels seus convents. Es tractava de Santa Teresa (1515-1582), nascuda a Àvila, i descendent de jueus, com encertadament intuï Américo Castro, llegint les seves obres el 1946. Confirmat el descobriment als arxius de la Chancilleria vallisoletana, s'averiguà que el padrí Juan Sánchez, i el seu pare Alonso, foren penitenciat per la inquisició toledana el 1485, no sols per provenir d'estirp jueva, sino perquè el seu padrí havia "judaïtzat". Quan Teresa tenia cinc anys, els seus oncles carnals també hagueren de conèixer dos nous processos perquè se'ls negava la "hidalgua" que amb tant d'esforç havien obtingut.

Teresa de Ahumada sorgí, doncs, d'una classe marginada, després de la fuga del padrí de Toledo, on s'exhibia el seu sambenet a l'església de Santa Leocadia. Amant dels llibres de cavalleries, Teresa perd la seva mare als dotze anys d'edat, i fugí de ca seva als vint, per ingressar en un convent. I allà, el seu gran caràcter i la seva bona actuació la dugueren a evitar tota mena de diferències socials entre les monges - sense senyores de companyia ni criades,

com era típic a la seva època-; rebutjant, també, els vergonyosos expedients de neteja de sang. En els seus llibres, ja clàssics, veim com recorrí Espanya en carretó -devers 6000 quilòmetres en 15 anys- predicant la seva reforma, malgrat l'escàndol i la hipocresia de molts. La tasca no fou fàcil, però la seva senzillesa, gràcia i claretat expressiva la fan destacar en una època plena de celebritats.

Del seu missatge resalta la seva por a què l'església es mesclés en política. La "teologia de la secessió" d'alguns dels nostres actuals bisbes ha afavorit l'agnosticisme creixent i la fuga dels temples i seminaris. Així no és estrany que al gener de 1995 els fidels que assistien a Sant Sebastià al funeral del jove polític assassinat per ETA Gregorio Ordóñez, es negassin en bloc a combregar de mans del seu senyor bisbe Setién, apòstol de l'anti-ecumenisme.

Si "ETA nació en un seminario" (llibre que ja arriba a la seva 50ena edició), altres grups terroristes estrangers no li van darrere. A nivell d'església mundial necessitam una Reforma que posi en ordre tant de despropòsit. Per a quan?

José L. Montesinos

Tibet

DRETS HUMANS
TIBET Lliure

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabentem que

Del 21 al 24 de novembre el Teatre Principal presenta el Grup de Teatre del Col·legi Pius XII amb l'obra **BALLES?** dirigida per Pere Mascaró.

Durant el mes de novembre l'Ajuntament de Barcelona presenta **COLOMS SOLIDARIS**, exposició i actes en solidaritat amb el tercer món.

Dia 8 de novembre al FORO DE MALLORCA es presenta l'espectacle "Com sempre" amb els Javaloyas i Jaume Sureda.

Del 31 d'octubre al 10 de novembre el Teatre Principal ofereix una dramatització de LA DIDA de Salvador Galmés.

Dia 8 de novembre **MUSIQUES DEL NOSTRE TEMPS** d'ACA ofereix un concert de piano d'Ana Vega Toscano.

Fins al 8 de desembre el TEATRE LLIURE de Barcelona ofereix una exposició sobre Fabià Puigserver.

PUBLICACIONS REBUES:

CÒMICS A CORNELLÀ '95. Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Cornellà de Llobregat, 1995.

Recull dels treballs premiats pel jurat del Concurs de Còmics "Ciutat de Cornellà". En 44 planes s'hi inclouen els tres primers premis, el premi a la millor historieta d'humor, al millor guió, a la millor historieta en català, al millor autor local i tres mencions especials. A la relació de participants hi trobem Magdalena Benejam, Christian Docolomansky i Juan José Ramos/Santos Ramos, tots quatre de Palma.

MERCAT TURÍSTIC BALEAR, d'Antoni Sastre. Institut d'Estudis Balears. 1995.

Libre que pretén ser una aportació al coneixement del sector turístic de les nostres Illes i conèixer les causes dels canvis que s'han produït al llarg dels darrers anys. Per capítols parla dels antecedents històrics, de l'oferta turística, de l'empresa turística, de la demanda turística, dels mitjancers i majoristes, de l'organització industrial, de l'estructura del mercat, de la conducta del mercat, i dels resultats del mercat.

PREMIS CIUTAT D'INCA 1994 / 1995.

Textos guanyadors corresponents als concursos de redacció, relat curt i poesia del Dia del Llibre convocats el 94

i el 95 per l'Ajuntament d'Inca.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a **PREMSA FORANA DE MALLORCA** rebudes destaquem:

L'ESTEL. 334 (1 III 96) Inclou una entrevista amb Antoni Roig, d'Almayurqa i un article del Lobby per la Independència sobre "les mentides del botifarra Joaquin Cotoner", parent de Son Verí, entre altres coses.

FELANITX. 2989 (20 IV 96) Inclou "Després de la batalla, a les Illes" d'Antoni Roca. En el 2990 (27 IV) hi surt "Valors balears?" del mateix autor.

ACCIÓ SOCIAL. 18, 19 (CIM, I, II 96). El 19 dedica la secció "Els nostres pobles" a Marratxí i ofereix una panoràmica de la problemàtica social i dels serveis socials municipals. A la darrera plana hi trobam una entrevista amb Sebastià Alou, regidor delegat de Serveis Socials de Marratxí.

ALELLA 227 a 231 (1995; 1er trimestre 96) Revista trimestral informativa i d'opinió d'aquesta població de la comarca del Maresme, íntegrament en català. El 230 inclou una entrevista amb Norbert Schultze, alemany compositor de 'Lili Marleen' afincat a la població mallorquina de Portals Nous.

ATENEU. 19 a 21 (Barcelona, I a VI 96). El 20 inclou un escrit de Pere Bonnin extret d'U.H. intitulat "El rey de los rojos".

AUI. 37, 38 (Morella, Hivern, Primavera 96).

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS. 43, 46 a 49 (V a VII 96). Inclou la resolució derivada de proposició no de llei relativa a manteniment de l'aeròdrom de Son Bonet. El 14 de maig el Ple del Parlament aprovà la següent resolució: " El Parlament de les I.B. sol·licita del govern de la nació el manteniment de Son Bonet (Marratxí, Mallorca) com a aeròdrom de la xarxa d'Aena, amb l'adopció de les mesures adients per tal que es mantengui -i en el seu cas es recuperi- la propietat pública sobre els terrenys de l'aeròdrom, per tal que es destini a

activitats públiques i privades d'aviació general i de formació, com a instal·lació aeronàutica complementària de l'aerport de Palma".

CAMBRILS. 295 a 298 (Tarragona, II a V 96).

CONFLENT. 199 (Prades, I-II 96). Parla del pintor i vitraller Gérard Milon així com de l'escriptor Thomas Merton, de la refutació de les heretgies dins l'art de Conflent. També inclou un recull de locucions i proverbis propis de Catalunya Nord.

EL CORREU DE LA UNESCO. 209, 210 (Bama, III, IV 96). Amb el títol genèric "Visca la complexitat!" el 209 inclou articles sobre la reforma del pensament, l'arbre genealògic, els territoris de la psicoteràpia, i la desaparició dels dinosaures o les sorpreses de la història natural, entre d'altres. També inclou una entrevista a Gabriel García Márquez.

El 210 conté un recull d'articles sota el denominador comú de la qüestió "D'on ve el racisme?"

CULTURA. 559 a 562 (Valls, III a VI 96). El 562 és dedicat als serveis a Valls.

FLAMA, any 14 núm 2, 3 (Toronto, III a VI 96). Inclou la notícia de l'edició en català del diari "Balears" per part del grup Serra.

FOC NOU. 263 a 267 (Barcelona, III a VII 96). El 263-4 és dedicat a la fe cristiana i la tolerància. Inclou un escrit de Teodor Suaú.

LA FOIG. 71 a 73 (Garcia/Ribera d'Ebre, I a VI 96).

FULL DOMINICAL. 26 a 31 (Mallorca, VI a VIII 96). En el 26 hi llegim que l'Ajuntament de Marratxí cedirà al bisbat un solar a la zona de sa Cabana per edificar-hi una església. També que mn Gabriel Ferrer, rector de Sant Marçal i jutge diocesà fou entrevistat per **Portula** a l'espai Vetllades a Can Pere d'Inca.

FULL INFORMATIU Serveis de Cultura Popular, 17 (Barcelona, III 96)

LLEGIR. 9 (Mallorca, I 96). Conté una entrevista a l'escriptor Pau Faner, a l'editor Josep Juan Vidal i a Joan Barceló, director general de Política Lingüística de la CAIB. Parla del 31 de desembre; de Max, Peter el punk i el New Yorker, i inclou comentaris i ressenyes de llibres.

LLUC. 790 (I-II 96). Dedicat al centenari de les Rondalles Mallorquines. Parla de la nova edició de l'Aplec de Rondalles, del bosc fascinant i espantós, dels herois i heroïnes de rondalla, de l'aproximació al simbolisme de les rondalles, dels gegants del puig de Sant Salvador, del treball amb les rondalles a l'escola i la biblioteca, de la gastronomia en el món de les rondalles, dels negres i els tresors encantats, de Francesc de B. Moll com a editor i il·lustrador de les Rondalles, i de la tradició oral i el teatre. Inclou una entrevista a Josep A. Grimalt

i l'article "Maria Aguiló, precursor d'Antoni M. Alcover" de Josep Massot i Muntaner.

LLUITA. 190, 191 (Catalunya, I a V 96). En el 190 hi trobam un article sobre la Diada de Mallorca i un altre sobre la I Setmana antirepressiva "Mou-te per la Llibertat" que tingué lloc a la nostra illa. El 191 parla del correllenguia i de la insubmissió a Mallorca.

MASSANA. 56 (El Rosselló, Primer semestre 1995). Número preparat per Jean Carroigt dedicat íntegrament a Colliure sota el títol "Colliure au fil des jours, jadis. Récits et portraits".

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT. 115, 116 (I a III 96). Fa una referència a Biel Mesquida; inclou un fragment del seu "Excelsior o el temps escrit".

PAPERS Cristianisme i Justícia, 107 (Barcelona, II 96). Dedicat a Pere Casaldàliga en el 25è aniversari de la palarza de Sao Felix do Araguaio.

PORTAL NOU. 133, 134 (Llorenç del Penedès, I a IV 96).

PRESENCIA EVANGÈLICA. 159 a 162 (Catalunya, III, VI 96). El 159 parla dels 30 anys de la Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya, editora de la revista.

LA VALL. 174 a 177 (Vallgorguina, III a VI 96). El 175 inclou el poema "Fragment al camp" de Bartomeu Rosselló-Pòrcel.

LA VALL DE VERÇ. 185, 186 (Sant Just Desvern, IV, V 96).

VIA FORA!!. 49 (Ripollet, Hivern 96). Parla del despertar dels pobles autòctons, de la política de civilització, de la diversitat d'alternatives al desenvolupament, de la carta d'Aalborg de les ciutats europees cap a la sostenibilitat, de la democràcia econòmica, de les comunitats índies del nord de l'Argentina, i dels Kibbutz a Israel. També inclou una entrevista amb Lola G. Luna, estudiant de l'Amèrica Llatina a la Universitat de Barcelona.

XABEC. 10 (Mallorca, I 96).

B.-

TAULA PARADA

"Caragol treu banya,
anirem a la muntanya.
Caragol bover,
jo també hi vendré"

Aguiat de caragols

Ingredients: Caragols, herbes aromàtiques (fonoll, tem, herba sana, moradui, dos pebres de cirereta), ametlles, ceba, dues patates, un poquet de tomàtiga, dos ossos de porc o de bou, pernil, costelles de porc, aigua, oli, sal.

Rentau els caragols amb moltes aigües i, una vegada nets, posau-los dins una olla al foc amb aigua freda, ja que així treuen les banyes millor.

Quan bullin tirau l'aigua, n'hi posau de neta amb un manat de totes les herbes i els dos ossos de porc o de bou.

Els tendreu al foc fins que els caragols sien cuits; ho coneixeríeu si al treure una banya surt sencera.

A part feu un sofregit amb la costella de porc, el pernil, la ceba, un poc de tomàtiga, botifarró, sobrassada, un tasset de vi sec i l'aigua o brou dels caragols necessaris per a fer l'aguiat.

Quan arranqui el bull li afegiu les patates fetes cantonets, sal i els caragols. Ho deixareu bullir fins que la patata sia cuita.

Casi al final fareu una picada d'ametlles que tan poden ésser cruës com torrades.

Si els voleu molt coents podeu afegir-hi pebre bò o pebre de cirereta.

Se servirà acompanyat amb un plat d'allioli per a mullar les banyes.

Gambes amb alls i pebres de cirereta

Ingredients per quatre persones: Quatre-cents grams de gambes o llagostins, dues fulletes de llorer, pebre de cirereta, quatre alls, un poquet de tomàtiga, oli, sal.

Pelau les gambes i rentau-les.

A una olla al foc amb bastant d'oli, quan sia calent, posau les gambes, les fulletes de llorer fetes quatre bocins, el pebre de cirereta a trossets petits i que sofregesca tot junt.

Quan estigui casi daurat afegiu els alls tallats ben fins.

Se serveix posant una muntanyeta de salsa de tomàtiga al mig de cada plat i s'ha de menjar ben calent.

"Pudding" d'ensaïmades al microones

Ingredients: Tres ensaïmades, cinc ous, sucre, llimonada rallada, mig litre de llet, sucre cremat, nata.

Bateu els ous, blanc i vermell, i amb el sucre al gust, la llet i la llimona feu una mescla.

Dins un motlo per microones posau les ensaïmades i per damunt la mescla que heu preparat.

Esperau que es mulli tot i ja podeu posar-ho dins el microones uns quinze minuts.

Per a comprovar si ja es cuit punxau-ho amb una agulla de fer calça, ha de sortir neta.

S'acompanya amb nata i sucre cremat per damunt.

El plaer de beure

El plaer de beure
Cabernet Sauvignon
Antoni Gelabert

Una bodega petita, com és per exemple la d'Antoni Gelabert, per ser respectada pels seus germans grans, moltes vegades no li queda més remei que elaborar vins de qualitat. I amb això, no vull dir que a les bodegues grans no es vinifiquin bons vins.

Antoni Gelabert professa una gran devoció pel món del vi, cosa que el va dur, l'any 1980, a crear un petit celler a Manacor. Confiat en les varietats foranes, decidí plantar a Son Fangos i Es Llodrà (on la terra és del tipus call vermell) les varietats Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Gewustraminer, Riesling, Merlot, Pinot Noir i Robí Cabernet; sense oblidar les autòctones Manto Negro, Callet, Fogoneu Francès i Prensall Blanc.

Però el protagonisme d'aquest parell de retxes és un monovarietal de Cabernet Saugvinon de l'any 1993, el qual fou vinificat de forma acurada en dipòsits d'acer inoxidable, per sofrir posteriorment una criança oxidativa en bóta de roure americà, durant un període de catorze mesos. El resultat final ha estat un vi d'un color entre cirera i robí, que un cop ensumat dóna tota una delicada gamma d'aromes que va des d'olors animals (cuïro) fins a torrats, passant per matisos acaramellats i records de tabac. En boca és fresc, deixant un retronasal d'interessants gusts d'ametlla torrada.

Es tracta d'un vi que comptarà amb el temps com a aliat a l'hora d'augmentar la seva força organolèptica. És un vi que es farà amic ràpidament d'una taula ornamentada amb productes com els esclatassangs o les gírgoles, sense oblidar un camaiot o una sobrassada, que en aquest temps ja comencen a deixar sentir l'olor. I també, malgrat semblar estrany, pot acompanyar un llampuga amb pebres.

Preu de venda al públic: 1300 ptes.
Toni Gelabert Fullana
C/ Rei Sanç, 34. 07500 Manacor.
Tel.: 55 24 09

Francesc Grimalt

"De consells no en vagis fart, i tu pren la millor part"

Si feis gimnàstica a ca vostra posau-vos davant un mirall, així veureu la correcció dels moviments.

Si bulliu peix no vos passeu, val més que sia menys que massa.

Francisca Juaneda

Perfil

Pere Josep Carbonell i Amengual

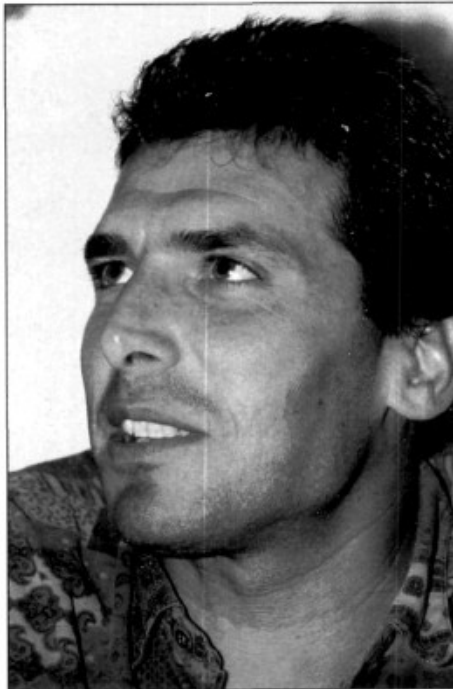
Pere Josep Carbonell i Amengual té ara 27 anys i i va néixer dia 12 de gener del 69 a Ciutat.

Per l'abril vinent farà cinc anys que és casat i encara no té fills. Des d'aquell moment viu a sa Cabana.

Estudià fins a segon de BUP. Però ens conta que li agradava tant la mar i pescar que es passava les classes dibuixant peixos i submarinistes, i decidí deixar els estudis. Aleshores començà el servei militar on hi ingressà com a voluntari. Quan el va acabar tenia 18 anys i quatre mesos, no tenia feina i es dedicà a pescar i encara ara s'hi dedica.

Ara fa d'agent comercial de Beuchat, és una marca d'articles de pesca submarina, activitats subaquàtiques i buceig esportiu. Ell n'és representant dels productes de la marca per les tres Illes, Mallorca, Menorca i Eivissa. I quan no fa feina, pesca.

És un home amb molt poc temps lliure i el poc que té el dedica a descansar. A l'hivern que el dia és curt i no pot anar a pescar, perquè tot d'una fosca, es dedica a anar amb bicicleta.

Ens diu que no té gaire temps per hobbies "i coses rares d'aquestes", però que si havia de destacar alguna cosa seria pescar en primer lloc, també li agrada anar amb bicicleta i passejar, però sempre està massa enfeinat.

No veu massa la televisió. Troba que està tornant molt capitalista, captadora d'audiència; tots els programes que fan els fan per tal de captar audiència. Fan molts de programes porqueria per tal de captar públic i molts d'espais de plorar i per fer pena, "quien sabe donde" i d'altres d'aquesta casta. Quan fan una pel·lícula bona, un pic cada cent anys, tot són anuncis. Ell intenta mirar-les però sempre acaba dormint-se el temps que fan els anuncis i no els veu. També creu que fan massa futbol, que la gent que li agrada acabarà per avorrir-lo.

Dins la cuina quasevol cosa li agrada, es menjaria el que fos. Però es quedaria amb les postres, els dolços i entre ells li és igual que sia una cosa o l'altra.

D'esports, com ja sap tothom, ell practica la pesca submarina i li agrada

moltíssim. Però també és afeccionat al ciclisme, que també practica. De fet és un esport que segueix i en sap molt. Enguany ha tengut la sort de poder anar a veure la Pujada al Naranco i als llacs de Covadonga aprofitant que era per allà quan es feien. En teoria havia d'estar entrenant, però com que hi havia mala mar canviaren l'entrenament per les pujades de bicicletes.

Creu que el seu gran defecte és ser "perfecte" i la seva gran virtut és ser "perfecte". Li agrada tot d'ell però quan li demanen que és el que l'agrada d'ell no sap què respondre.

El seu motiu d'orgull és ser així com és, si més no també està orgullós del premi del campionat.

La seva gran il·lusió en aquest mateix moment és la d'acabar-se una casa que s'està fent. I també dins la línia esportiva li agradaria aconseguir un altre premi de resonància mundial.

El personatge que més admira és el seu oncle Pep Amengual, qui ha estat tres vegades campió del món de pesca submarina, dues d'Europa i 16 vegades d'Espanya.

A la seva escala de valors tendria en primer lloc la salut seguida de l'amor i després, l'èxit a la vida.

De política "en passa olímpicament". La segueix un poc per damunt però no li interessa molt. Va a votar per complir amb el seu deure com a ciutadà però no s'hi entretén massa.

Parlant de Marratxí troba que a la zona allà on ell viu hi ha una comunicació dolentíssima. Per sortir de Sa Cabana hi ha una comunicació molt dolenta tant si es tracta d'anar cap la zona de Ciutat com per arribar als altres pobles. Considera que circular a les hores puntes és un caos total.

Sobre la Vetlada

Diu que li va agradar moltíssim venir-hi. Li agradà la gent i troba que hi havia un ambient molt agradable i es feren moltes bromes. Per ell va ésser una experiència molt maca.

CBE.-

CLINICA DENTAL
PONT

D'INCA - SA CABANETA

Dres. Maria Alejandra Salama

Col. n° 351

Claudio D. Morán

Col. n° 359

Avda. A. Maura, 6

PONT D'INCA

Teléfono 79 40 36

C/. Oleza, 98

SA CABANETA

Tel. 60 23 11

Urgencias Tel. 60 30 97

Vetlades a Can Pere d'Inca

Pere Carbonell, entre la mar i la terra

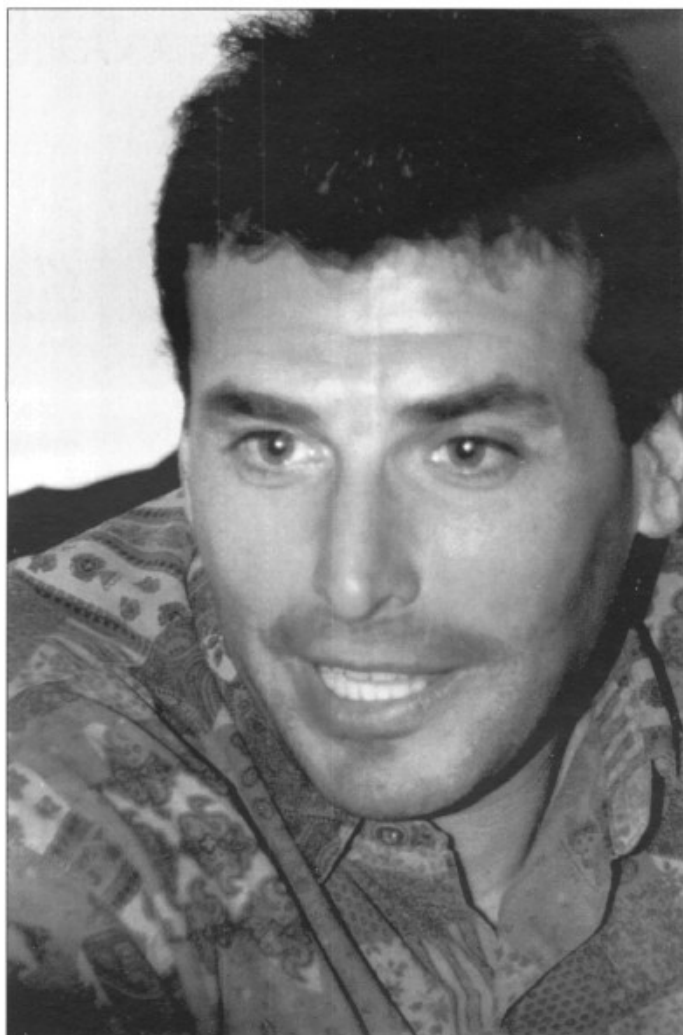
La vetlada del mes d'octubre ens deixà a tots els assistents un regust de brisa marina i de bona cuina prenent com a base els productes de la mar. El nostre convidat, Pere Carbonell, campió del món de pesca submarina d'enguany al campionat celebrat a Gijón, ens impregnà a tots de la seva passió per la mar. Bon coneixedor dels peixos, dels seus costums i del seu comportament sota l'aigua, és un pescador a pulmó fora de sèrie, com demostren els triomfs aconseguits fins ara.

Ens acompanyaren, a més, el subscriptor convidat Toni Calvo des Pont d'Inca Nou i els col·laboradors i amics de Pòrtula Pere Fullana des Pont d'Inca i Pep Nigorra de sa Cabana.

Com toca en aquesta època, en acabar el pa amb oli menjàrem els tradicionals bunyols i les primeres castanyes (torrades, naturalment). Però deixant de banda aquesta qüestió, parlarem del nostre convidat. Ens va dir que començà a pescar als vuit anys sota el mestratge de son pare. Segons Pere Carbonell, el lloc on més li agrada pescar és, precisament, Mallorca. Va deixar clar que la pesca és molt diferent segons la mar de què es tracti. No és el mateix tipus de peix el que es pot trobar al Mediterrani o al Cantàbric, com tampoc es poden pescar tots els peixos amb les mateixes tècniques.

Pel que fa als ecologistes, Pere Carbonell afirmà que els pescadors de pesca submarina no fan tant de mal al fons marí ni als peixos com volen fer creure a l'opinió pública. Possiblement ho fan per ignorància, perquè molts de sistemes de pesca, amb xarxes o de fons, són terriblement destructors i sovint passen desapercebuts. Els pescadors de llagosta, per exemple, calen les xarxes i per capturar-ne deu o quinze quilos han de morir inútilment molts de peixos que hi queden enganxats.

Xerrant xerrant vàrem arribar al tema de la cuina. El nostre convidat tenia ben clar que la diferència entre el peix fresc o

congelat és més complexa del que pareix. Un peix congelat pot ésser molt bo; en canvi, un altre suposadament fresc (segons les hores que fa que l'han pescat i les voltes que ha fet per arribar a la taula) pot tenir una qualitat dubtosa. Segons pareix, si el peix es congela fresc i es deixa descongelar a l'hora de consumir-lo sense forçar aquest procés, el resultat pot ésser excel·lent.

Encara que sembli mentida, els pescadors de pesca submarina poden patir problemes de descompressió, igual que els qui practiquen el submarinisme amb botelles. Els símptomes es manifesten en mareigs i sensació de descoordinació. Així idò, la càmera de descompressió en aquest cas ha de fer la seva feina.

La mar, els peixos, les algues i els paisatges marins es traslladaren de qualque manera a Can Pere d'Inca; tal vegada, cridats per la passió de les paraules del nostre convidat.

**JOSEP ANTONI CALVO
CATALINA BESTARD**

Dibuix: Josep Antoni Calvo

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
 Envia'ns la foto que vulguis o posa't en contacte amb la redacció de **Pòrtula**.

3'840 Kg va fer el moneiato de l'hort familiar que mostra en Josep des Tancat.

Així de guapa estava na Maria Palou quan deia adéu al fadrinatge.

Pep Lluís Coll va ser al centre tibetà de Dag Shang Kagyu (Osca) amb en Tòfol Garau.

Na Maria i n'Esteve varen celebrar els primers 25 anys de casats.

Na Guida és la nova monitora dels escoltes de Soca-Arrel.

En David Monzonis és el nou fitxatge de Pòrtula per l'apartat comercial.

En Toni Reus, el simpàtic i feiner delegat de La Caixa d'Es Pla de na Tesa.

Les noces de n'Esther i en Miquel de Sa Cabaneta. Enhorabona.

Monitors de Sa Fullarasca i de l'Associació Juvenil La Salle, d'Es Pont d'Inca.

Els hereus del Bon Jorn: En Jaume, de tres anys i na Maria Antònia, de nou mesos.

Així de satisfets estaven els organitzadors quan acabaren les festes de Sa Cabaneta.

Grup d'excursionistes de Sa Cabaneta a na Foradada.
Sortida organitzada per l'Associació de Veïnats.

Philippe Bender

Música **A** Vist

I.- Ha començat la temporada d'abonaments de la nostra orquestra simfònica. Amb un concert a l'Auditori sota la direcció del titular Philippe Bender, la formació ha inaugurat una nova temporada musical. Bona part dels propers dijous d'hivern hauran de reservar-se per a la Música.

II.- La programació ofereix alguns noms emblemàtics: Gundula Janowitz, Maurice André, Salvatore Accardo... però poques obres de compositors nostres. Només un estrene: la Cantata "Nuredduna" de Bernat Julià. Poca, molt poca, representació illenca. Motius?

Pere Estelrich i Massutí

Guia de Serveis

SERVEIS PÚBLICS	AIRE Condicionat	CONSTRUCTORS	GESTORIES	PREMSA	TAXIS
Ajuntament de Mxí Centraleta, 78 81 00 Àrea de Cultura, 797624 Serveis Socials, Sanitat i Medi Ambient 794643 Urbanisme, 78 81 36/37	Refrigeració i Comfort Es Polígon, 60 42 12	Ramon Oliver Sa Cabaneta, 60 22 44	Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54	Pòrtula - Marratxí Tel. 79 78 70 Fax 79 74 36	Servei de taxis Tel. 62 01 29
Ambulàncies, 061 Bombers CIM, 085 Cementeri, 79 51 66 Centre de Salut de Muntanya, 60 49 59 Creu Roja, 20 22 22 Dispensaris Mèdics Sa Cabaneta, 79 77 85 Es Pla de na T, 79 5180 Es Pont d'Inca, 79 4951 Pòrtol, 79 74 49 Escola de Ceràmica S'Escorxador, 79 73 82 Funerària can Pere Antoni, 62 01 29 Guàrdia Civil, 60 02 27 Jutjat, 79 78 72 Mercats Es Pont d'Inca - divendres Pòrtol - dijous Sa Cabana - dimecres Parròquies Sant Alonso, 60 0173 Sant Llätzer, 60 02 31 Sant Marçal, 60 20 24 V. del Carme, 60 21 29 Polícia Local, 60 44 08 Pòrtula, 79 78 70 Protecció Civil, 218100	ARMERIES Montserrat, caça / pesca Son Ferriol, 42 79 79	COTXES, VENDA Citroën - Pòrtol Tel. 60 21 50 Nissan - Pòrtol Tel. 60 21 50	IMMOBILIÀRIES Marratxí Balear IMB Es Pont 'Inca, 79 54 11 Gestoria Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54	PUBS S'Estaca - Sta Maria del Camí, Tel. 14 07 87	URGÈNCIES MED. SOS Mallorca Tel. 727172 - 440444
AUTOSERVEIS Can Crosta - Pòrtol Tel. 60 22 59	ASSEGURANCES Mapfre, Pere Ramis Sa Cabaneta, 79 79 53	DENTISTES Clínica dental Sa Cabaneta/Pont d'I. 60 23 11 - 79 40 36	INFORMÀTICA PuntBak - Ciutat Tel. 75 72 80	QUADRES/MARCS Galeria Can Brahó Sta Maria, 62 01 26	
BEGUDES Com. Montycarrera Es Polígon, 60 46 09	BELLESA Saló Maria Pòrtol, Tel. 60 29 18	ELECTRICITAT Instal·lacions Coll Pòrtol, Tel. 60 21 95	NOTARIES Antoni Roca - Sa Cabaneta; Es Pont d'Inca (hores conving.) 60 22 85	RESIDÈNCIES Oasis (Tercera Edat) Can Pastilla, 26 01 50	
CAIXES D'ESTALV La Caixa Es Pla de na T, 601428 Sa Cabaneta, 60 26 17	CAFÈS Es Cine - Pòrtol Tel 60 20 94 3JP - Ciutat Tel. 989 68 08 39	ESPORTS Es Refugi - Ciutat Tel. 71 67 31	PAPERERIES S'Estel - Pòrtol Tel. 79 74 40	RESTAURACIÓ Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03	
		FORNES Bon Jorn - Pòrtol De 7 a 14 h, 79 75 72	PERRUQUERIES Bell Art - Sta Maria d.C. Tel. 62 01 33	RESTAURANTS S'Altell - Es Pont d'I. Tel. 60 10 01 S'Amagat - Pizzeria Pòrtol, 79 73 59	
		FOTOGRAFIA Prisma-Minimax Tel. 27 04 16 -47 44 31	PNEUMÀTICS Son Ferriol Es Pont d'Inca, 79 5783	TALLERS MECÀN. Automoció Joan Son Ferriol, 42 80 67 Cotxes Pòrtol-Nissan Citroën, 60 21 50 Tomeu Joan - Pòrtol Tel. 60 22 98	
			PODADORS Tomeu Català - Pòrtol Tel. 79 77 25 -60 27 20		

??
Aquest lloc és per a la vostra oferta

VOLEU SORTIR EN AQUESTA GUIA?

60 22 20
79 78 70

Benvolguts subscriptors!

Pel desembre sortejam UN BETLEM DE FIGURES DE FANG

Per gentilesa de
Andreu i Antònia
de Sa Cabaneta / Sant Jordi
(C/ Jaume I, 16; Tel. 74 27 22)

hi haurà un/a subscriptor/a de **Pòrtula** que guanyarà un decoratiu betlem artesanal.

La propera revista durà el nom de la persona sortada. Contactau amb la Redacció per poder retirar el premi.

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

Benvolguts subscriptors!

El sorteig, efectuat per ordinador, dels regals oferits per les entitats col·laboradores i cases comercials ha donat el següent resultat

2 ENTRADES PEL MALLORCA (24 XI)
Antònia Piza Vidal
Es Pont d'Inca

CAMISETA DE LA CAIXA
Joan Francesc Canyelles Pòrtol
Jaume Creus Amengual Pòrtol

SYP
Servei i Preu Distributions Mercat
60 42 42
Polígon de Marratxí

Josep Escobar Calvo Cas Capità
Sebastià Ginard Serra Sa Cabaneta
Pere Munaret Es Pont d'Inca Nou
Maria Josep Puigserver Es Pla de Na Tesa

ESTOIGESCOLAR DE LA CAIXA
ACA / Area Creació Búger
Catalina Bonnin Socies Es Pla de na Tesa
Bernat Cabot / Aires Pla Es Pla de na Tesa
Margalida Jaume Sa Cabaneta
Antònia Martorell Martí Ciutat
Josep Nigorra Vidal Es Pont d'Inca
Catalina Palou Servera Es Pont d'Inca
Joan Roig Palma
Sebastià Romaguera Es Pont d'Inca
Rover - Empresa Artes. Es Pont d'Inca

Saló Maria
Albert Castell 21
Tel. 60 29 18
Pòrtol

"SA NOS TRA"
Obra Social i Cultural

DÈCIM DE LOTERIA (21 XI)
Sebastià Coll Amengual Pòrtol

PACK CERVESES SAN MIGUEL
Pere Albons Porto Colom
Elionor Alemany Vich Sa Cabaneta
Ana de Angulo Laporte Pòrtol
Francesc Joan Balaguer Pòrtol
Josep Lluís Barrios Es Figueral
Pere Bujosa i Redons Pòrtol
Joan Canyelles Palma
Guillem Canyelles Guard. Pòrtol
Antoni Crespi Canyelles Casablanca
Joan Ferrer Alemany Búger
Jaume Grimalt Cantero Es Pla de na Tesa
Pere Llofriu i Mora Ciutat

LOT VARIAT
Jaume Amengual Serra Pòrtol
Bartomeu Canals Pòrtol
Josep Maria Casanovas Es Pont d'Inca Nou
Jaume Gelabert Sanchez Es Pla de na Tesa
Maria Antònia Lladó i R. Es Pont d'Inca
Rafel Munar Cifre Es Pla de na Tesa
Caterina Noguera Ciutat
Antoni Palou Vich Pòrtol
Antònia Riera Serra Es Pont d'Inca
Miquel Valdivieso Verd Es Pont d'Inca

JOC TASSES 3JP
Luis Blanco Galarzo Es Pont d'Inca

2 ENTRADES CINEMA PÒRTOL
Pau Barrera Serra Sa Cabaneta
Margalida Calafat Matas Es Pla de na Tesa
Felip Canyelles Oliver Pòrtol
Joan Cardona Es Pla de na Tesa
Martí Creus, Sa Cabaneta
Magdalena Dols C. Sa Cabaneta
Germanes Llorens Puigs. Pòrtol
Antònia Mora i Coll Es Pont d'Inca
Tolo Pocovi Adell Sa Cabaneta
Pere Ramis Amengual Sa Cabaneta

Serv. PERRUQUERIA
Magdalena Canyelles M. Sa Cabaneta
Joan Garcia Ros Sa Cabaneta
Julio Lago, Es Pont d'In.

ENSAÏMADA SYP
Automoció Joan, SonFerr
Pere Palou, Sa Cabaneta
Joan Salom, Es Garrovers
Victoriano Sánchez Es Pla de na Tesa
Joan Serra Juan, Pòrtol

LLIBRE JORNADES D'ESTUDIS LOCALS
Caterina Barrera Serra Sa Cabaneta
Joan Coll C, Sa Cabaneta
Francesca M. Gual Es Garrovers
Marçal Ramis-CanCarrió Sa Cabaneta
Antoni Vidal Barceló Es Pont d'Inca nou

TOVALLOLA DE LA CAIXA
Maria Isabel Llinàs Salva Es Pont d'Inca
Enric Mas Santamaria Sa Cabaneta
Gabriel Seguí Mas Ciutat

RODET 24 FOTOS I UN REVELAT
Maria Marçala Canyelles Sa Cabaneta
Miquel Sanxo i Ferrer Santa Maria del Cami

XAMPÚ I CREMA
Caterina Ramis Sa Cabaneta

2 LLIBRES DE SA NOSTRA
Dolors Aguiló i Tarongí Es Pla de na Tesa
Miquel Bonet i Bosch Es Pont d'Inca Nou
Antònia Ferrà Bibiloni Pòrtol
Joana Lladó Munar Es Pla de na Tesa
Antoni Roig Sierra Pòrtol

Tots els premiats que passin per la Redacció rebran una medalla de la CEE del SYP.

Els premis caduquen dia 20 d'aquest mes (el dècim, dia 18)

VETLADES A CAN PERE D'INCA

A la vetlada que farem el proper mes hi podrà assistir **Joan Sastre**, d'Es Pont d'Inca, com a subscriptor convidat.
Els interessats en assistir adesiara a les Vetlades vos heu de posar en contacte amb el **79 78 70** per indicar el vostre nom i telèfon.

En el sorteig efectuat per ordinador la sort va correspondre a **EMILI CASTAÑO** d'Es Pont d'Inca. Enhorabona.

L'amabilitat, el bon tracte i la qualitat del gènere són les constants d'en Vicenç Mates i de l'autoservei d'Es Pla de na T.

Aquell temps!

Una excursió de gent gran de Pòrtol. Encara que no faci massa temps (devers deu o dotze anys) ja n'hi ha molts que no són entre noltros. Un record per a ells:(d'esquerra a dreta) Pep "Rumbet", Catalina de can Vent, Joan "Tenor", Beneta "Rosseiona", Marçal "Boneta", Miquel de ca na Pepa, Rosa de can Vent, Miquel "Rosseió", Biel "Paliva", Antoni de sa Font, Pep Duran de sa Font.

(Foto d'Arxiu)

Pneumàtics *Son Ferriol*

A partir d'ara al vostre servei
Pneumàtics Son Ferriol a Marratxí.

Es Pont d'Inca. Antoni Maura, 85
Tel. 79 57 83

Si t'interessa Marratxí... t'interessa *Pòrtula*. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44